

EL

EL

EL

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 18.10.2010
COM(2010) 571 τελικό

ΠΡΑΣΙΝΗ ΒΙΒΛΟΣ

για την επέκταση της χρήσης των δημόσιων ηλε-συμβάσεων στην ΕΕ

SEC(2010) 1214

ΠΡΑΣΙΝΗ ΒΙΒΛΟΣ

για την επέκταση της χρήσης των δημόσιων ηλε-συμβάσεων στην ΕΕ

1. ΓΙΑΤΙ ΧΡΕΙΑΖΕΤΑΙ ΠΡΑΣΙΝΗ ΒΙΒΛΟΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΗΛΕ-ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ;

Οι δημόσιες ηλε-συμβάσεις αφορούν τη χρήση ηλεκτρονικών επικοινωνιών και διεκπεραίωσης συναλλαγών από κρατικά ιδρύματα και άλλους οργανισμούς του δημόσιου τομέα σε συμβάσεις προμηθειών και υπηρεσιών ή σε διαγωνισμούς δημόσιων έργων. Ωστόσο, διακυβεύονται πολύ περισσότερα απ' ό,τι η απλή μετάβαση από συστήματα που βασίζονται σε χαρτί σε αυτά που χρησιμοποιούν τις ηλεκτρονικές επικοινωνίες στις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων. Οι δημόσιες ηλε-συμβάσεις μπορούν να προσφέρουν σημαντικές βελτιώσεις στην αποτελεσματικότητα των μεμονωμένων αγορών, τη γενική διαχείριση των δημοσίων συμβάσεων και τη λειτουργία των αγορών για τις κυβερνητικές συμβάσεις.

Η σταδιακή εισαγωγή των δημοσίων ηλε-συμβάσεων αποτελεί μέρος του φιλόδοξου προγράμματος ηλε-διακυβέρνησης που μπορεί να μεταμορφώσει ουσιαστικά την παροχή και τις επιδόσεις της δημόσιας διοίκησης. Το ευρωπαϊκό ψηφιακό θεματολόγιο της Επιτροπής προβλέπει την έγκριση λευκής βίβλου της Επιτροπής όπου περιγράφονται τα μέτρα που θα λάβει η Επιτροπή για τη δημιουργία διασυνδεδεμένης υποδομής δημοσίων ηλε-συμβάσεων¹.

Η παρούσα πράσινη βίβλος αποτελεί ένα πρώτο βήμα προς την ολοκλήρωση της εν λόγω δράσης και τον καθορισμό/υλοποίηση ενός φιλόδοξου αλλά ρεαλιστικού προγράμματος για την αξιοποίηση του δυναμικού των ΤΠΕ για τη βελτίωση των δημοσίων συμβάσεων σε όλη την ενιαία αγορά.

Η παρούσα πράσινη βίβλος είναι επίσης ένα πρώτο βήμα προς μια συντονισμένη, φιλόδοξη και συνολική επανεξέταση του υφιστάμενου πλαισίου της ΕΕ που διέπει τις δημόσιες συμβάσεις, με προτάσεις για τη μεταρρύθμιση της ενωσιακής νομοθεσίας. Θα ακολουθήσει δεύτερη πράσινη βίβλος που θα καλύπτει άλλα ζητήματα εκσυγχρονισμού του υφιστάμενου ενωσιακού πλαισίου για τις δημόσιες συμβάσεις.

Το 2005, οι υπουργοί της ΕΕ εξέφρασαν την ελπίδα ότι «μέχρι το 2010, τουλάχιστον το 50% των προμηθειών του δημοσίου που υπερβαίνουν το ενωσιακό όριο για τις δημόσιες συμβάσεις όριο θα πραγματοποιούνται ηλεκτρονικά»². Για να επιτευχθεί αυτό, η Επιτροπή τροποποίησε τη νομοθεσία και εφάρμοσε το σχέδιο δράσης (2004) για τις δημόσιες ηλε-συμβάσεις³. Παρόλα αυτά, η πραγματική αφομοίωση υπολείπεται κατά πολύ των αρχικών προσδοκιών, γεγονός που αντικατοπτρίζει την τεχνική, υλικοτεχνική και διοικητική πολυπλοκότητα της μετάβασης. Η αξιολόγηση της Επιτροπής⁴ δείχνει ότι, στα πρωτοπόρα κράτη μέλη⁵, λιγότερο από το 5% των συνολικών προϋπολογισμών για συμβάσεις ανατίθενται μέσω ηλεκτρονικών συστημάτων.

¹ Ψηφιακό θεματολόγιο για την Ευρώπη COM(2010) 245 (σελ. 32)

² Υπουργική δήλωση του Μάντσεστερ του 2005

³ Ανακοίνωση σχετικά με το σχέδιο δράσης για την εφαρμογή του νομοθετικού πλαισίου για τις ηλεκτρονικές δημόσιες συμβάσεις, δημοσιεύτηκε το Δεκέμβριο του 2004.

⁴ Βλ. την αξιολόγηση του σχεδίου δράσης του 2004 για τις ηλεκτρονικές δημόσιες συμβάσεις από την Επιτροπή και τη μελέτη τεκμηρίωσης, που δημοσιεύτηκαν στον ιστότοπο της ΓΔ Εσωτερικής Αγοράς και Υπηρεσιών.

⁵ Εξαιρείται η Πορτογαλία, όπου από την 1^η Νοεμβρίου 2009 είναι υποχρεωτική η χρήση ηλε-συμβάσεων για τα στάδια από την προκήρυξη έως την ανάθεση.

Η Επιτροπή θεωρεί ότι τώρα είναι η κατάλληλη στιγμή για να επανεστιαστεί η δράση της ΕΕ στην υποστήριξη της καθιέρωσης δημόσιων ηλε-συμβάσεων από τις εθνικές, περιφερειακές και τοπικές δημόσιες διοικήσεις. Η τεχνολογία είναι πλέον ώριμη. Επιτυχείς πλατφόρμες δημόσιων ηλε-συμβάσεων έχουν εδραιωθεί σε πολλές περιφέρειες και κράτη μέλη. Η κίνηση μέσω αυτών των συστημάτων έχει φτάσει σε επίπεδο κρίσιμης μάζας και αυξάνεται με ταχύ ρυθμό. Υπάρχει ευκαιρία για διάδοση βέλτιστης πρακτικής και διόρθωση ελλείψεων του ενωσιακού νομικού και πολιτικού περιβάλλοντος, που, διαφορετικά, θα μπορούσαν να καταπνίξουν αυτές τις εξελίξεις.

Επιπλέον, παρουσιάζεται ένα παράθυρο ευκαιρίας για την προσαρμογή εξελίξεων και διαδικασιών ώστε να εξασφαλιστεί ότι βασικές συνιστώσες της αναδύομενης υποδομής δημόσιων ηλε-συμβάσεων υποστηρίζουν τη διασυνοριακή συμμετοχή σε διαδικασίες ανάθεσης συμβάσεων. Η ανεξέλεγκτη διάδοση τεχνικών λύσεων και εφαρμογών θα μπορούσε να οδηγήσει σε περιττά εμπόδια στη συμμετοχή των οικονομικών φορέων σε διαδικασίες που οργανώνονται στα συστήματα των χωρών εταίρων. Ενώ η διασυνοριακή συμμετοχή σε δημόσιες ηλε-συμβάσεις παραμένει περιστασιακή, η Επιτροπή πιστεύει ότι είναι συνετό να αναληφθεί δράση τώρα προκειμένου να αποφευχθεί μονιμοποίηση των τεχνικών ή επιχειρησιακών εμποδίων στο αναδύομενο τοπίο των δημόσιων ηλε-συμβάσεων.

Τι είναι οι δημόσιες ηλε-συμβάσεις;

Οι δημόσιες ηλε-συμβάσεις είναι ένας γενικός όρος που δηλώνει την αντικατάσταση των διαδικασιών με βάση το χαρτί από επικοινωνίες και διαδικασίες με βάση τις ΤΠΕ καθ' όλο το μέτωπο. Οι δημόσιες ηλε-συμβάσεις συνεπάγονται την εισαγωγή ηλεκτρονικών διαδικασιών για την υποστήριξη των διάφορων σταδίων της διαδικασίας ανάθεσης σύμβασης - δημοσίευση των προκηρύξεων διαγωνισμών, παροχή του φακέλου του διαγωνισμού, υποβολή των προσφορών, αξιολόγηση, ανάθεση, παραγγελίες, τιμολόγηση και πληρωμή.

Καθώς οι διαδικασίες που συνδέονται με την τιμολόγηση και την πληρωμή (μετά την ανάθεση) δεν είναι εξειδικευμένες για τη σύναψη συμβάσεων, μπορούν να εφαρμοστούν στις δημόσιες ηλε-συμβάσεις λύσεις που έχουν αναπτυχθεί για την ευρύτερη αγορά (B2B) ⁶. Ωστόσο, για ορισμένα στάδια (προκήρυξη, υποβολή και αξιολόγηση προσφορών και παραγγελίες) απαιτούνται προσαρμοσμένες λύσεις. Τα στάδια της υποβολής, της αξιολόγησης και της παραγγελίας είναι τα πιο δύσκολα, καθώς απαιτούν κοινή δέσμη πρωτοκόλλων και προτύπων για την οργάνωση της ανταλλαγής σύνθετων εγγράφων και αλληλεπίδραση μεταξύ του αγοραστή του Δημοσίου και των προμηθευτών.

Για ορισμένες πτυχές της δραστηριότητας των δημόσιων συμβάσεων, η μη αυτόματη διεκπεραίωση θα εξακολουθήσει να είναι αναγκαία. Για παράδειγμα, ορισμένα στάδια σύνθετων συμβάσεων (σχέδια, εργασίες) μπορεί να είναι δύσκολο να περιοριστούν σε τυποποιημένους μορφότυπους και ενδέχεται να απαιτούν ανθρώπινη παρέμβαση. Υπάρχουν πάντως δυνατότητες ώστε μεγάλο μέρος της δραστηριότητας σύναψης συμβάσεων να μετατεθεί σε ηλεκτρονική βάση. Η εμπειρία της Κορέας είναι διαφωτιστική: πάνω από το 90% του συνόλου των κρατικών προμηθειών στη χώρα αυτή επιτυγχάνεται με τη μεσολάβηση της κεντρικά διαχειριζόμενης πλατφόρμας KONEPS.

Συχνά, μέρη της διαδικασίας σύναψης σύμβασης μπορούν να διεξαχθούν ηλεκτρονικά ενώ άλλα λειτουργούν σε μη αυτοματοποιημένη βάση. Πολλές δημόσιες υπηρεσίες έχουν δημιουργήσει δικτυακές πύλες για τη δημοσίευση των προκηρύξεων διαγωνισμών και για την

⁶ Το τμήμα ερευνών της Deutsche Bank δημοσίευσε το Μάιο του 2010 το έγγραφο «e-Invoicing Final steps of an efficient invoicing process», όπου περιέχονται στοιχεία που αναφέρουν ότι «με ορισμένες παραδοχές, η αυτοματοποιημένη διεκπεραίωση ηλε-τιμολογίου μπορεί να αποβεί περισσότερο από 18 ευρώ φτηνότερη απ' ό,τι η μη δομημένη παραδοσιακού τύπου διεκπεραίωση σε χαρτί.»

παροχή πρόσβασης στο φάκελο του διαγωνισμού. Η πρόοδος όσον αφορά τη χρήση αυτοματοποιημένων συστημάτων για την υποβολή, επεξεργασία και αξιολόγηση των προσφορών και για τις παραγγελίες είναι λιγότερο σημαντική. Το ύψιστο βραβείο είναι η «πλήρως αυτοματοποιημένη δημόσια ηλε-σύμβαση», όπου όλα τα στάδια της διαδικασίας - από την προκήρυξη έως την πληρωμή - διεξάγονται σε αυτοματοποιημένη βάση, μέσω ηλεκτρονικών διαδικασιών. Οι δυνατότητες αυτές είναι διαθέσιμες, παρεχόμενες συνήθως από εξειδικευμένες πλατφόρμες δημόσιων ηλε-συμβάσεων που εξασφαλίζουν στις επιμέρους αναθέτουσες αρχές όλη τη σχετική υποστήριξη όσον αφορά την εκτέλεση των ηλεκτρονικών διαδικασιών σύναψης συμβάσεων.

2. ΓΙΑΤΙ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΥΝ ΟΙ ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΗΛΕ-ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ;

Η Επιτροπή διακρίνει τα ακόλουθα πλεονεκτήματα από τη διεύρυνση της χρήσης των δημόσιων ηλε-συμβάσεων:

- α) **Αυξημένη προσβασιμότητα και διαφάνεια:** με αυτοματοποίηση και συγκεντροποίηση της ροής πληροφοριών σχετικά με τις επιμέρους ευκαιρίες υποβολής προσφορών, οι δημόσιες ηλε-συμβάσεις μπορούν να βελτιώσουν την πρόσβαση των επιχειρήσεων στις δημόσιες συμβάσεις. Η επιγραμμική αναζήτηση ευκαιριών είναι πολύ ταχύτερη και φτηνότερη από το να διατρέχει κανείς τις επιμέρους εκδόσεις. Τα συστήματα δημόσιων ηλε-συμβάσεων μπορούν επίσης να ρυθμιστούν ώστε να προειδοποιούν τους προμηθευτές για συγκεκριμένες ευκαιρίες και να παρέχουν άμεση πρόσβαση σε φακέλους διαγωνισμών. Βελτιώνεται επίσης η διαφάνεια, καθώς η διαδικασία σύναψης δημοσίων συμβάσεων καθίσταται πιο ανοιχτή και πλαισιώνεται από καλύτερη τεκμηρίωση και επικοινωνία. Ως αποτέλεσμα, βελτιώνονται η παρακολούθηση και η συνολική αποτελεσματικότητα των δημοσίων προμηθειών, ανοίγοντας περισσότερο τις αγορές στον ανταγωνισμό και αυξάνοντας τον αριθμό των ανταγωνιζόμενων προμηθευτών.
- β) **Οφέλη στις επιμέρους διαδικασίες:** σε σύγκριση με τα συστήματα που βασίζονται στο χαρτί, οι δημόσιες ηλε-συμβάσεις μπορούν να βοηθήσουν τις αναθέτουσες αρχές και τους οικονομικούς φορείς να περιορίσουν το διοικητικό κόστος και να επιταχύνουν τις επιμέρους διαδικασίες σύναψης συμβάσεων. Στο τρέχον οικονομικό κλίμα, η εν προκειμένω βελτίωση της αποτελεσματικότητας θα μπορούσε να είναι πολύ ευπρόσδεκτη, μεγιστοποιώντας τις δυνατότητες που μπορούν να προκύψουν από περιορισμένους πόρους. Τα συστήματα δημόσιων ηλε-συμβάσεων έχουν επίσης αποδειχθεί πολύ χρήσιμα στην επιτάχυνση της εκταμίευσης από δημόσιους προϋπολογισμούς για συμβάσεις.
- γ) **Οφέλη ως προς την αποτελεσματικότερη διαχείριση των συμβάσεων:** όπου υπάρχουν κεντρικοί φορείς αγορών (CPB), η χρήση ηλεκτρονικών διαδικασιών μπορεί να συμβάλει στη συγκεντροποίηση δαπανηρών λειτουργιών διεκπεραίωσης συμβάσεων εξασφαλίζοντας οικονομίες κλίμακας στη διαχείριση των συμβάσεων. Η στροφή προς τις δημόσιες ηλε-συμβάσεις προσφέρει επίσης ευρύτερη ευκαιρία για εξορθολογισμό και επανεξέταση της διαδικασίας σύναψης συμβάσεων – η μετάβαση στις δημόσιες ηλε-συμβάσεις δεν σημαίνει κατ' ανάγκην αντιγραφή, σε ηλεκτρονική μορφή, των διαδικασιών που έχουν ως βάση το χαρτί και ενδεχομένως υπάρχουν ήδη πολλά χρόνια. Οι δημόσιες ηλε-συμβάσεις μπορούν να ενταχθούν στις λοιπές (ηλεκτρονικές) δραστηριότητες ενός οργανισμού (π.χ. έλεγχος απογραφής, διαχείριση συμβάσεων και λογιστικός έλεγχος) για την εξασφάλιση συνέπειας και ευρύτερης αποτελεσματικότητας.

δ) **Δυνατότητα ενοποίησης των αγορών δημοσίων συμβάσεων στην ΕΕ:** σε περιβάλλον χαρτιού, η έλλειψη γνώσης και οι επιφυλάξεις σχετικά με την υποβολή προσφορών για συμβάσεις σε κάποια απόσταση από την έδρα μιας επιχείρησης μπορούν να περιορίζουν ή να αποθαρρύνουν τη συμμετοχή των προμηθευτών σε ορισμένους διαγωνισμούς. Οι δημόσιες ηλε-συμβάσεις έχουν τη δυνατότητα να μειώσουν τα εμπόδια που υψώνει η απόσταση και τα κενά της πληροφόρησης και να ενθαρρύνουν ευρύτερη συμμετοχή, αυξάνοντας τον αριθμό των πιθανών προμηθευτών και, ενδεχομένως, διευρύνοντας τις αγορές. Αν και δεν μπορούν να αλλάξουν τη σημασία της απόστασης ή της φυσικής εγγύτητας για την εκτέλεση της υποκείμενης συναλλαγής, προσφέρουν έναν τρόπο εξάλειψης του συναφούς με την απόσταση κόστους συμμετοχής σε αυτή καθεαυτή τη διαδικασία ανάθεσης. Η προκύπτουσα διαφάνεια δεν είναι απλά διασυννοριακό όφελος· τα πλεονεκτήματα αυτής της μεγαλύτερης διαφάνειας μπορούν να γίνουν αισθητά ακόμα και εντός των συνόρων μιας χώρας, καθώς οι προμηθευτές σε μια περιφέρεια επωφελούνται από τις ευκαιρίες σε μian άλλη. Η ευκολότερη πρόσβαση σε πληροφορίες σχετικά με δυνατότητες υποβολής προσφορών και οι εξορθολογισμένες διαδικασίες διαγωνισμών θα διευκολύνουν τη συμμετοχή ξένων προμηθευτών σε επιγραμματικές δυνατότητες σύναψης δημοσίων συμβάσεων.⁷

Όλα τα παραπάνω οφέλη συμβάλλουν στην επίτευξη των επιθυμητών αποτελεσμάτων σχετικά με τις συμβάσεις. Ειδικότερα, οι ηλε-συμβάσεις μπορούν να συμβάλουν ώστε οι δημόσιες υπηρεσίες να καλύπτουν τις ανάγκες τους με καλύτερους όρους για τους φορολογούμενους. Η εξοικονόμηση αυτή είναι ιδιαίτερα πολύτιμη τώρα, στο πλαίσιο της πίεσης για καλύτερη διαχείριση των δημοσίων δαπανών.

Αυτά τα οφέλη δεν παρέχονται δωρεάν. Η ικανότητα ηλεκτρονικής εκτέλεσης των δημοσίων συμβάσεων απαιτεί επενδύσεις σε όλα τα στάδια της διαδικασίας για τη δημιουργία της απαραίτητης δυναμικότητας και τη διαχείριση της μετάβασης. Το επενδυτικό κόστος των εθνικών και περιφερειακών εγκαταστάσεων για δημόσιες ηλε-συμβάσεις— από δικτυακές πύλες έως πιο ολοκληρωμένες λύσεις - κυμαίνεται από 0,5 ως 5 εκατ. ευρώ.⁸ Οι δαπάνες συντήρησης κυμαίνονται από μερικές χιλιάδες έως αρκετά εκατομμύρια ευρώ, προφανώς ανάλογα με το μέγεθος και την πολυπλοκότητα του συστήματος. Όπως προκύπτει εμπειρικά, οι επενδύσεις αυτές μπορούν να ανακτηθούν σε μικρό χρονικό διάστημα υπό μορφή εξοικονόμησης διοικητικών δαπανών. Ωστόσο, το μεγαλύτερο εμπόδιο στη χρήση αυτών των συστημάτων έγκειται στο ότι οι αναθέτουσες αρχές και οι κοινότητες των προμηθευτών πρέπει να ενθαρρυνθούν να χρησιμοποιούν τα νέα αυτά συστήματα. Στις επιτυχείς πρωτοβουλίες δημοσίων ηλε-συμβάσεων συχνά περιλαμβάνεται εκτενής υποστήριξη κατάρτισης στις κοινότητες των χρηστών, ενώ οι χορηγοί των δημοσίων ηλε-συμβάσεων καταβάλλουν συνεχείς προσπάθειες για την προώθηση και ανάπτυξη των συστημάτων τους.

Παραδείγματα εξοικονόμησης και βελτιώσεων

- Ο φορέας Intercent ER της ιταλικής περιφέρειας Emilia Romagna παρέχει υπηρεσίες δημοσίων ηλε-συμβάσεων, συμπεριλαμβανομένων ηλ-αγοράς, ηλε-καταλόγων και ηλε-πλειστηριασμών, συνιστώντας πλέον σημείο αναφοράς για 539 δημόσιες διοικήσεις (το

⁷ Μπορεί ακόμα να αποθαρρύνονται να συμμετάσχουν εξαιτίας των διαρθρωτικών δαπανών ή άλλων παραγόντων που συνδέονται με την υποκείμενη αγορά και καθιστούν μη ελκυστική γι' αυτούς τη συμμετοχή. Παρ' όλα αυτά, ένα ολοένα αυξανόμενο φάσμα προμηθειών μπορεί να προέλθει εξ αποστάσεως, συμπεριλαμβανομένων υπηρεσιών, όπως το λογισμικό, διαγωνισμοί σχεδιασμού και γραφεία (υπηρεσίες) βοήθειας. Η ηλε-σύμβαση αναμένεται να είναι κατάλληλη για την προβολή, αξιοποίηση και, τελικά, υλοποίηση αυτών των ευκαιριών.

⁸ Βάσει πληροφοριών που διατίθενται στον ιστότοπο www.epractice.eu.

90% των τοπικών φορέων). Το 2008 διεκπεραίωσε συναλλαγές ύψους 419 εκατ. ευρώ περίπου, αποφέροντας όφελος 67,5 εκατ. ευρώ και εξοικονόμηση χρόνου 45 ανθρωποετών.

- Στον αυστριακό ομοσπονδιακό φορέα προμηθειών συγκεντρώνονται οι αγορές για λογαριασμό των ομοσπονδιακών αρχών μέσω λειτουργιών δημόσιων ηλε-συμβάσεων. Το 2008 ανέφερε εξοικονόμηση 178 εκατ. ευρώ έναντι όγκου συμβάσεων 830 εκατ. ευρώ. Τα οφέλη φαίνεται ότι υπεραντισταθμίζουν το ετήσιο κόστος συντήρησης των 5 εκατ. ευρώ, που αντιστοιχεί σε λιγότερο από 3% του εξοικονομούμενου ποσού.
- Από την 1^η Φεβρουαρίου 2005, όλες οι αναθέτουσες αρχές στη Δανία θα αποδέχονται αποκλειστικά ηλε-τιμολόγια. Η μεταρρύθμιση αυτή αφορά περίπου 15 εκατομμύρια τιμολόγια ετησίως, και εφαρμόζεται στο σύνολο του δημόσιου τομέα, από τα υπουργεία ως τους παιδικούς σταθμούς. Η χρήση ηλε-τιμολογίων αναμένεται να αποφέρει στο Δημόσιο εξοικονόμηση 100 εκατ. ευρώ ετησίως, πέραν της εξοικονόμησης στις εσωτερικές διοικητικές διαδικασίες.
- Στη Νορβηγία, η πλατφόρμα Ehandel βοηθά τις αρχές να πετύχουν μείωση 20-40% στον απαιτούμενο χρόνο διεκπεραίωσης των παραγγελιών, παραλαβής των εμπορευμάτων και έκδοσης τιμολογίων, ενώ αποφέρει μείωση τιμών μεταξύ 2 και 10%.
- Στο Ηνωμένο Βασίλειο, ο ιστότοπος Buying Solutions δήλωσε στην ετήσια έκθεσή του για το 2008/09 ότι διευκόλυνε πωλήσεις αξίας πάνω από 5 δισ. λίρες στερλίνες, αποφέροντας εξοικονόμηση ύψους 732 εκατ. λιρών. Η χώρα αναφέρει επίσης εξοικονομήσεις που συχνά υπερβαίνουν το 10% (φτάνοντας έως και 45%) μέσω ηλε-πλειστηριασμού, πρόσφατα δε ανακοίνωσε σχέδια για τη χρήση ηλε-πλειστηριασμών ώστε να μην επιβαρυνθούν οι φορολογούμενοι με ποσό ύψους έως και 270 εκατ. στερλινών έως τα τέλη του 2011.
- Σε πορτογαλική μελέτη συγκρίνονται οι καλύτερες προσφορές για δημόσια έργα που ανέθεσαν 50 πορτογαλικά δημόσια νοσοκομεία το 2009 (με χρήση συστημάτων με βάση το χαρτί) και το 2010 (με χρήση δημόσιων ηλε-συμβάσεων). Το συμπέρασμα ήταν ότι το 2010 επιτεύχθηκε μείωση του κόστους κατά 18%, επειδή αυξήθηκε ο ανταγωνισμός λόγω των δημόσιων ηλε-συμβάσεων.

3. ΠΟΙΟΣ Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΕΕ ΣΤΗΝ ΠΡΩΘΗΣΗ ΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΗΛΕ-ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ;

Οι περισσότερες από τις απαιτούμενες επενδύσεις σε δημόσιες ηλε-συμβάσεις πρέπει να αναληφθούν σε εθνικό ή σε περιφερειακό επίπεδο, δεδομένου ότι εκεί εντοπίζονται οι ανάγκες και οι πόροι. Επιπλέον, η ενωσιακή νομοθεσία για τις συμβάσεις αφήνει στη διακριτική ευχέρεια των αναθετουσών αρχών να επιλέγουν αν θα κάνουν χρήση ηλεκτρονικών ή άλλων μεθόδων επικοινωνίας για συμβάσεις πάνω από το όριο. Ως εκ τούτου, η πολιτική της ΕΕ απέναντι στις δημόσιες ηλε-συμβάσεις πρέπει να αναγνωρίσει τον αποκεντρωμένο χαρακτήρα της μετάβασης, που κινείται από τη βάση προς την κορυφή.

Ωστόσο, παραμένει σημαντικό περιθώριο για πρωτοβουλίες της ΕΕ όσον αφορά την αξιοποίηση του δυναμικού των δημόσιων ηλε-συμβάσεων και την αποφυγή των παγίδων μιας ασυντόνιστης και αποκεντρωμένης μετάβασης στις δημόσιες ηλε-συμβάσεις. Ειδικότερα, οι νομικές και πολιτικές προσπάθειες της ΕΕ επεδίωξαν κατά το παρελθόν και πρέπει να συνεχίσουν:

- (1) να επιτρέπουν στις αναθέτουσες αρχές να συνάπτουν δημόσιες συμβάσεις ηλεκτρονικά. Η νομοθεσία της ΕΕ πρέπει να διαμορφωθεί έτσι ώστε να καταστεί δυνατή η χρήση συστημάτων και διαδικασιών δημόσιων ηλε-συμβάσεων (για συμβάσεις πάνω από το όριο).

- (2) να εξασφαλίζουν ότι οι δημόσιες ηλε-συμβάσεις εκτελούνται κατά τρόπο σύμφωνο με τις βασικές αρχές και διατάξεις της ενωσιακής νομοθεσίας περί δημοσίων συμβάσεων (για συμβάσεις πάνω από το όριο) και με τις σχετικές αρχές της Συνθήκης (για συμβάσεις κάτω από το όριο)·
- (3) να ενθαρρύνουν την ανάπτυξη και χρήση συγκλινουσών, ασφαλών αλλά και εμπορικά βιώσιμων λύσεων και να διαδίδουν παραδείγματα βέλτιστης πρακτικής. Έτσι αναμένεται ότι θα επιταχυνθεί η στροφή προς τις δημόσιες ηλε-συμβάσεις και θα αποφευχθούν τόσο η περιττή επανάληψη εργασιών, όσο και η επανάληψη λαθών·
- (4) να επιτρέπουν στους οικονομικούς φορείς να συμμετέχουν σε ηλεκτρονικές διαδικασίες σύναψης συμβάσεων σε ολόκληρη την ενιαία αγορά. Οι δημόσιες ηλε-συμβάσεις παρέχουν τη δυνατότητα μείωσης των εμποδίων λόγω απόστασης και των κενών στην πληροφόρηση. Η δυναμικότητα δημόσιων ηλε-συμβάσεων στα διάφορα κράτη μέλη πρέπει - στον μεγαλύτερο δυνατό βαθμό - να στηρίζεται σε κοινά μοντέλα και προσεγγίσεις. Πρέπει να ενθαρρυνθούν λύσεις που βελτιώνουν και ενισχύουν τη διαλειτουργικότητα μεταξύ τοπικών, περιφερειακών και εθνικών συστημάτων δημοσίων ηλε-συμβάσεων. Με τον τρόπο αυτό θα αποφευχθούν περιττά τεχνικά εμπόδια στη διασυνοριακή συμμετοχή σε συστήματα δημοσίων ηλε-συμβάσεων.

Η πολιτική της ΕΕ μπορεί επομένως να διαδραματίσει σημαντικό και συμπληρωματικό ρόλο στηρίζοντας τις εθνικές ή περιφερειακές προσπάθειες για να τεθούν οι δημόσιες συμβάσεις σε ηλεκτρονική βάση. Επίσης, έχει ευρύτερο συντονιστικό ρόλο, διασφαλίζοντας συνοχή με τις εξελίξεις σε άλλα σχετικά πεδία, π.χ. νομοθεσία για την ηλ-υπογραφή ή την ηλε-τιμολόγηση - ρόλος που μπορεί να καταλήξει σε ορισμένο βαθμό εναρμόνισης των μεθόδων στην ΕΕ. Εάν δεν ληφθεί υπόψη η ενωσιακή διάσταση, ενδέχεται να παρεμποδιστεί η μετάβαση και να υπάρξει σπατάλη πόρων με συνεχή επανάληψη εργασιών, με αποτέλεσμα να παραμείνει ανεκμετάλλευτο το δυναμικό των δημοσίων ηλε-συμβάσεων για διεύρυνση της βάσης των προμηθευτών. Η παρούσα πράσινη βίβλος και οι επακόλουθες εργασίες αποβλέπουν στον καθορισμό ρεαλιστικής και αποτελεσματικής βάσης ώστε η ΕΕ να πλαισιώσει και να διευκολύνει τη σημαντική αυτή διαδικασία.

4. ΤΙ ΕΧΕΙ ΠΡΑΞΕΙ ΩΣ ΤΩΡΑ Η ΕΕ;

Η Επιτροπή δεν είναι αρχάριος στο συγκεκριμένο πεδίο πολιτικής. Κατά τα τελευταία χρόνια έλαβε ήδη ορισμένα μέτρα για την επίτευξη των στόχων που παρουσιάστηκαν παραπάνω. Ειδικότερα:

- (1) πρότεινε τροποποιήσεις των οδηγιών της ΕΕ περί δημοσίων συμβάσεων, οι οποίες επιτρέπουν τη χρήση ηλεκτρονικών διαδικασιών για δημόσιες συμβάσεις και εισάγουν μεθόδους και εργαλεία που θεωρήθηκαν σημαντικά για τις δημόσιες ηλε-συμβάσεις. Προηγουμένως, η νομοθεσία της ΕΕ δεν αναγνώριζε τη δυνατότητα χρήσης των μεθόδων αυτών. Η Επιτροπή εισήγαγε επίσης νέες τεχνικές και εργαλεία (ηλε-πλειστηριασμός, DPS) ώστε οι αναθέτουσες αρχές να μπορούν να κάνουν πληρέστερη χρήση ηλ-επικοινωνιών για αποτελεσματικότερες διαδικασίες σύναψης συμβάσεων. Οι προτάσεις αυτές εγκρίθηκαν και θα εφαρμοστούν με τις τροποποιημένες οδηγίες περί δημοσίων συμβάσεων του 2004·
- (2) κατάρτισε και εφαρμόζει ένα πρόγραμμα περισσότερων από 30 μη νομοθετικών πρωτοβουλιών για αποσαφήνιση και ενθάρρυνση της χρήσης των δημοσίων ηλε-συμβάσεων (σχέδιο δράσης). Το σχέδιο δράσης στηρίζεται σε ένα φιλόδοξο όραμα πολιτικής - ότι «...οποιαδήποτε επιχείρηση στην Ευρώπη διαθέτει προσωπικό

υπολογιστή και σύνδεση στο Διαδίκτυο μπορεί να συμμετάσχει σε μια δημόσια αγορά που διεξάγεται με ηλεκτρονικά μέσα.»⁹

- (3) συγχρηματοδότησε την έρευνα και εκπόνησε άλλα πρακτικά εργαλεία για την άρση διοικητικών και τεχνικών εμποδίων στις διασυνοριακές δημόσιες ηλε-συμβάσεις. Περιλαμβάνονται πρωτοβουλίες όπως η PEPPOL¹⁰, το νεοσύστατο εργαλείο e-CERTIS και το Open e-PRIOR. Τα έργα αυτά βρίσκονται ακόμη υπό εξέλιξη ή δρομολογήθηκαν μόλις πρόσφατα.

Παράλληλα με την παρούσα πράσινη βίβλο, οι υπηρεσίες της Επιτροπής αξιολόγησαν τα μέτρα της ΕΕ για την υποστήριξη των δημόσιων ηλε-συμβάσεων. Τα κύρια συμπεράσματα της αξιολόγησης αυτής είναι ότι, σε γενικές γραμμές, το σχέδιο δράσης έχει προσδιορίσει ορθά τα σχετικά προβλήματα και προτεραιότητες που πρέπει να αντιμετωπιστούν. Έχει επίσης αναγνωρίσει ότι η πρωταρχική ώθηση για την πρόοδο πρέπει να προέλθει από τα κράτη μέλη και τις περιφέρειες. Προσδιόρισε μια σειρά δράσεων για την καθοδήγηση των εθνικών και περιφερειακών επενδύσεων κατά τρόπους σύμφωνους με την ενωσιακή νομοθεσία και την ενιαία αγορά.

Το σχέδιο δράσης είχε αξιοσημείωτες επιτυχίες στη δημιουργία και χρήση κοινής υποδομής για την ηλεκτρονική δημοσίευση των προκηρύξεων των διαγωνισμών. Υπάρχει τώρα ένα ενιαίο, αποδεκτό σύστημα που χρησιμοποιείται ευρέως για τη δημοσίευση προκηρύξεων δημοσίων συμβάσεων που υπερβαίνουν το όριο σε ολόκληρη την ΕΕ, το οποίο υποστηρίζεται από συμβατή υποδομή σε εθνικό επίπεδο. Το 2009, λίγο πάνω από το 90% των εντύπων που στάλθηκαν στο TED (Tenders Electronic Daily) παραλήφθηκαν ηλεκτρονικά και σε δομημένη μορφή. Η ηλεκτρονική δημοσίευση των προκηρύξεων για δημόσιες συμβάσεις κάτω από το όριο έχει επίσης προχωρήσει σε εθνικό ή περιφερειακό επίπεδο.

Πολλά μέτρα του σχεδίου δράσης συνίσταντο σε καθοδήγηση ή πιλοτικές μελέτες για τη δοκιμή ή προώθηση ορισμένων λύσεων. Βελτίωσαν τη συνειδητοποίηση των προβλημάτων, υπέδειξαν λύσεις και αποτέλεσαν κοινά σημεία αναφοράς για την ευρύτερη αγορά. Ωστόσο, δεν επεδίωξαν να επιβάλουν συγκεκριμένες λύσεις ή αποτελέσματα ενόσω η τεχνολογία και τα επιχειρηματικά μοντέλα βρίσκονται ακόμα σε εξέλιξη. Δεν έχουν ακόμη αποκρυσταλλωθεί πιο συγκεκριμένα έργα στο πεδίο της τυποποίησης. Εν ολίγοις, μολονότι οι προτεραιότητες έχουν γενικά προσδιοριστεί σωστά και μεγάλο μέρος του σχεδίου δράσης έχει εφαρμοστεί όπως είχε προβλεφθεί, δεν έχει ακόμη προκύψει μια κατάσταση όπου κάθε επιχείρηση της ΕΕ να μπορεί να συμμετέχει σε κάθε διαδικασία ανάθεσης μέσω του υπολογιστή της.

Το συμπέρασμα είναι ότι πολλές από τις προτεραιότητες που προσδιορίστηκαν ορθά στο σχέδιο δράσης το 2004, παραμένουν και σήμερα προτεραιότητες. Η προσέγγιση των ελαστικών νομοθετικών διατάξεων ήταν ενδεδειγμένη για το εξελισσόμενο περιβάλλον των δημόσιων ηλε-συμβάσεων και ενθάρρυναν την ανάπτυξη δημιουργικών λύσεων. Εκ των υστέρων διαπιστώνεται ότι σε ορισμένα πεδία θα ήταν σκοπιμότερη μια προδραστικότερη ή/και πιο παρεμβατική προσέγγιση. Η αξιολόγηση του σχεδίου δράσης εντόπισε μια σειρά από προβλήματα και αδυναμίες που, εάν δεν αντιμετωπιστούν, θα εμποδίσουν την ευρύτερη αφομοίωση των δημόσιων ηλε-συμβάσεων και τη διασυνοριακή συμμετοχής σε επιγραμμικές δημόσιες συμβάσεις.

⁹ Σελίδα 10 της εκτεταμένης αξιολόγησης του αντίκτυπου, COM 2004(841), που έχει προσαρτηθεί στην ανακοίνωση για το σχέδιο δράσης.

¹⁰ Πανευρωπαϊκές επιγραμμικές δημόσιες συμβάσεις (Pan-European Public Procurement Online / PEPPOL) – περισσότερες πληροφορίες διατίθενται στον ιστότοπο www.peppol.eu

Δράσεις στήριξης των δημόσιων ηλε-συμβάσεων που έχει χρηματοδοτήσει και διευθύνει η Επιτροπή

PEPPOL: υλοποιείται από οργανισμούς του δημόσιου τομέα από διάφορες χώρες της ΕΕ και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή· το PEPPOL είναι μείζον διασυνοριακό έργο για δημόσιες ηλε-συμβάσεις με σκοπό την παροχή υποδομής και υπηρεσιών ΤΠ μεγάλης κλίμακας βάσει προτύπων για τη συγκρότηση και διεκπεραίωση επιγραμμικών πανευρωπαϊκών πράξεων που αφορούν δημόσιες συμβάσεις. Στον πυρήνα της αρχιτεκτονικής του PEPPOL βρίσκεται ένα δίκτυο μεταφορών μέσω του οποίου οι επιχειρηματικοί εταίροι δημόσιων ηλε-συμβάσεων μπορούν να συνδέουν τους οικείους πόρους ΤΠ για ασφαλείς και αξιόπιστες ανταλλαγές επιχειρηματικών εγγράφων. Το έργο πρόκειται επίσης να επεξεργαστεί λύσεις για ηλε-παραγγελίες και ηλε-τιμολόγια και θα παράσχει δομοστοιχεία για τη δημιουργία συστημάτων για ηλε-καταλόγους, επικύρωση υπογραφής και τον εικονικό φάκελο επιχείρησης, Virtual Company Dossier (VCD).

Open e-PRIOR: η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει εκπονήσει και εγκαταστήσει το e-PRIOR για να καταστήσει δυνατή την ανταλλαγή δομημένων ηλε-καταλόγων, ηλε-παραγγελιών και ηλε-τιμολογίων μεταξύ της Επιτροπής και των προμηθευτών της. Το Open e-PRIOR παρέχει τη λύση αυτή σε δημόσια χρήση και σε επαναχρησιμοποιήσιμο μορφότυπο ανοιχτής πηγής. Εξάλλου, στο Open e-PRIOR έχει ενσωματωθεί σημείο πρόσβασης στο PEPPOL που επιτρέπει την ανταλλαγή εγγράφων μέσω του δικτύου PEPPOL.

e-CERTIS: δρομολογήθηκε ταυτόχρονα με την παρούσα πράσινη βίβλο· το e-CERTIS είναι δωρεάν ηλεκτρονικό εργαλείο πληροφόρησης που επεξηγεί τα διάφορα πιστοποιητικά και βεβαιώσεις τα οποία ζητούνται συχνά σε διαδικασίες σύναψης δημόσιων συμβάσεων στα 27 κράτη μέλη, σε δύο υποψήφιες για ένταξη χώρες (Τουρκία και Κροατία) και στις τρεις χώρες του EOX (Ισλανδία, Λιχτενστάιν και Νορβηγία). Το e-CERTIS σχεδιάστηκε για να βοηθήσει τους οικονομικούς φορείς και τις αναθέτουσες αρχές, πρώτον να αντιληφθούν τι είδους πληροφορίες ζητούνται ή παρέχονται και, δεύτερον, να αναγνωρίζουν αμοιβαία αποδεκτά ισοδύναμα έγγραφα.

5. Η ΣΗΜΕΡΙΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΗΛΕ-ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ

α) Ύπαρξη τεχνικών λύσεων

Οι δημόσιες ηλε-συμβάσεις είναι πλέον εφικτές στην πράξη και όχι μόνο στη θεωρία. Η σχετική τεχνολογία υπάρχει και χρησιμοποιείται σε πολλές χώρες ώστε όλα τα στάδια των συναλλαγών που αφορούν τη σύναψη της σύμβασης να μπορούν να ολοκληρωθούν επιγραμμικά.

Η τεχνολογία δεν έχει εξασφαλίσει τις προσδοκώμενες λύσεις (υψηλής τεχνολογίας) σε όλα τα στάδια της διαδικασίας. Σε ορισμένες περιπτώσεις, η πρόοδος προέκυψε από πραγματιστική προσέγγιση - με τη μορφή πρακτικών παρακάμψεων που είναι λιγότερο απαιτητικές τεχνολογικά ή συνδυάζουν επιγραμμική και μη τεχνολογία, π.χ. οι μέθοδοι που υιοθετούνται για την προσκόμιση αποδεικτικών εγγράφων αναφορικά με τα κριτήρια αποκλεισμού και επιλογής· η χρήση λύσεων που περιλαμβάνουν το όνομα χρήστη και τον κωδικό πρόσβασης για τον έλεγχο ταυτότητας των προσφερόντων. Οι λύσεις αυτές δεν παύουν να είναι έγκυρες - απλώς παρέχουν εναλλακτικούς τρόπους για την επίτευξη του τελικού αποτελέσματος. Εντοπίστηκαν ορισμένα όρια στην «πλήρη αυτοματοποίηση» των δημόσιων ηλε-συμβάσεων π.χ. δυσκολίες στη χρήση αυτοματοποιημένων μεθόδων αξιολόγησης για σύνθετες αγορές· απουσία ενός συστήματος χρονοσφράγισης που να είναι αποδεκτό σε ολόκληρη την ΕΕ.

β) Επενδύσεις και διάθεση δυναμικότητας δημόσιων ηλε-συμβάσεων

Οι δημόσιες ηλε-συμβάσεις έχουν αρχίσει να κάνουν αισθητή την παρουσία τους στην Ευρώπη. Η επιτυχία μιας σειράς από πλατφόρμες καταδεικνύει την επιχειρηματική εφικτότητα. Έχουν καταβληθεί σημαντικές προσπάθειες και έχει σημειωθεί πρόοδος από ορισμένες αναθέτουσες αρχές, οικονομικούς φορείς, κεντρικούς φορείς αγορών και κράτη μέλη. Μεγάλη πρόοδος έχει σημειωθεί στην ανάπτυξη ηλεκτρονικών εφαρμογών που είναι σε θέση να υποστηρίξουν τα περισσότερα/όλα τα στάδια των διαδικασιών σύναψης συμβάσεων. Ορισμένα κράτη μέλη ή περιφέρειες έχουν θέσει σε εφαρμογή συστήματα δημόσιων ηλε-συμβάσεων που μπορούν να υποστηρίξουν διαδικασίες «πλήρως αυτοματοποιημένων δημόσιων ηλε-συμβάσεων» - τουλάχιστον για τις συνήθεις προμήθειες και υπηρεσίες. Άλλα συστήματα έχουν επικεντρωθεί στην εξασφάλιση των πρώτων στοιχείων των δημοσίων συμβάσεων - σε 25 κράτη μέλη είναι δυνατή η επιγραμμική δημοσίευση προκηρύξεων και διάθεση του φακέλου του διαγωνισμού.

Ορισμένα επιτυχημένα συστήματα έχουν υιοθετήσει υπόδειγμα δημόσιας ηλε-σύμβασης που παρέχεται από τρίτα μέρη μέσω δικτύου. Τέτοιες πλατφόρμες συχνά προσφέρουν υπηρεσίες δημόσιων ηλε-συμβάσεων σε διάφορους οργανισμούς. Σε κάθε αγοραστή διατίθεται ιδιωτικός ιστοχώρος όπου μπορεί εξ αποστάσεως να καθορίζει τους δικούς του χρήστες, διαδικασίες και παραδοτέα. Ορισμένοι λειτουργούν με τη φροντίδα δημόσιων οργανισμών, ενώ άλλοι παρέχονται από εταιρείες του ιδιωτικού τομέα· στη συνέχεια, οι αναθέτουσες αρχές πληρώνουν κατ' αποκοπή ή ανά χρήση.

γ) Τρέχουσα χρήση δημόσιων ηλε-συμβάσεων

Η συνολική αφομοίωση, στις περισσότερες χώρες όσο και στην ΕΕ ως σύνολο, παραμένει χαμηλή και εκτιμάται ότι υπολείπεται του 5% των συνολικών δημοσίων συμβάσεων, με βάση την αξία.

Εξάιρεση σε αυτή τη χαμηλή χρήση αποτελεί η Πορτογαλία, όπου από την 1η Νοεμβρίου 2009 η χρήση των ηλεκτρονικών μέσων για τη διεξαγωγή των σταδίων έως την ανάθεση της σύμβασης είναι υποχρεωτική για τις περισσότερες δημόσιες προμήθειες (οι διαδικασίες ορισμένων συμβάσεων μικρής αξίας δεν διεξάγονται ηλεκτρονικά, ενώ η αξιολόγηση ορισμένων προμηθειών μπορεί να πραγματοποιείται με ένα μείγμα ηλεκτρονικών και συμβατικών μέσων). Ως αποτέλεσμα, οι αναθέτουσες αρχές συνάπτουν πλέον ταχύτερα τις συμβάσεις με αναμενόμενη μείωση των διοικητικών δαπανών κατά 28 εκατ. ευρώ ετησίως. Και άλλα κράτη μέλη έχουν επιβάλει υποχρεωτική χρήση ορισμένων φάσεων ή εργαλείων δημόσιων ηλε-συμβάσεων σε εθνικό επίπεδο, π.χ. η Κύπρος, το Βέλγιο και οι Κάτω Χώρες έχουν καταστήσει ή σχεδιάζουν να καταστήσουν υποχρεωτική την προκήρυξη συμβάσεων μέσω ορισμένων πλατφορμών. Άλλες χώρες έχουν θεσπίσει υποχρεωτικές απαιτήσεις για ορισμένα επίπεδα διοίκησης, π.χ. στην Αυστρία είναι υποχρεωτική η χρήση συμφωνιών-πλαισίων από τις ομοσπονδιακές αρχές για συγκεκριμένα αγαθά και υπηρεσίες.

Από ευρύτερα ανεπίσημα στοιχεία προκύπτει ότι πολλές αναθέτουσες αρχές και οικονομικοί φορείς έχουν περάσει στις δημόσιες ηλε-συμβάσεις και δεν εξετάζουν το ενδεχόμενο επιστροφής σε διαδικασίες με βάση το χαρτί.

δ) Διασυνοριακή προσβασιμότητα συστημάτων δημοσίων ηλε-συμβάσεων

Λίγα είναι σήμερα τα ορατά κοινά σημεία στα διάφορα υφιστάμενα συστήματα - έχουν αναπτυχθεί ατομικές μεμονωμένες λύσεις και, αν δεν ληφθούν γρήγορα μέτρα για τη γεφύρωση αυτών των συστημάτων, υπάρχει μεγάλος κίνδυνος κατακερματισμού της αγοράς. Οι υφιστάμενες επιχειρηματικές διαδικασίες, πρότυπα και μορφότυποι εγγράφων, καθώς και τρόποι επικοινωνίας δεν είναι επαρκώς τυποποιημένα. Όσο περισσότερο καθίστανται διαθέσιμα προκαθορισμένα και επαναχρησιμοποιήσιμα συστατικά στοιχεία για δημόσιες ηλε-συμβάσεις, τόσο ευκολότερη θα είναι η εξασφάλιση ενός διαλειτουργικού περιβάλλοντος

δημόσιων ηλε-συμβάσεων που θα ενθαρρύνει την ευρύτερη υιοθέτηση και, τελικά, τη διασυνοριακή χρήση. Ενώ η σύγκλιση σε ένα μονολιθικό σύστημα δεν είναι επιθυμητή ούτε επιδιωκόμενη, η συμμετοχή θα διευκολυνθεί αν υπάρξει κάποια κοινή βασική λειτουργικότητα μεταξύ των συστημάτων.

Ως αποτέλεσμα κάποιων από αυτά τα προβλήματα, στη σημερινή αγορά, οι οικονομικοί φορείς που επιθυμούν να συμμετάσχουν σε επιγραμμικές διαδικασίες ανάθεσης συμβάσεων σε άλλα κράτη μέλη θα βρεθούν αντιμέτωποι με πρακτικά, τεχνικά και διοικητικά εμπόδια. Οι διαδικασίες εθνικών/περιφερειακών δημόσιων ηλε-συμβάσεων έχουν σχεδιαστεί με βάση τοπικές διοικητικές ή τεχνικές πρακτικές, οι οποίες ενδέχεται να διαφέρουν σημαντικά. Παρ' όλο που από το 2004 έχουν αυξηθεί σημαντικά οι διαθέσιμες υποδομές, είναι ελάχιστη η συγκεκριμένη πρόοδος που έχει σημειωθεί προς την κατεύθυνση απρόσκοπτων, διασυνοριακών ηλεκτρονικών δημόσιων συμβάσεων. Μέχρι τώρα, τα θέματα αυτά δεν είχαν βρεθεί στο προσκήνιο, εξαιτίας της περιορισμένης ζήτησης από προμηθευτές των χωρών εταίρων για συμμετοχή σε επιγραμμικές διαδικασίες δημόσιων συμβάσεων. Ωστόσο, η προσοχή πρέπει τώρα να επικεντρωθεί σε αυτά τα θέματα, ώστε να μην αντιμετωπίσουμε μια νέα γενιά τεχνικών εμποδίων στις διασυνοριακές (επιγραμμικές) δημόσιες συμβάσεις.

6. ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ

Στο τμήμα που ακολουθεί προσδιορίζονται τα κυριότερα προβλήματα που εμποδίζουν την επιτυχημένη μετάβαση σε δημόσιες ηλε-συμβάσεις και μπορεί να δημιουργούν περιττά εμπόδια στη διασυνοριακή συμμετοχή σε επιγραμμικές διαδικασίες σύναψης συμβάσεων. Πολλά από αυτά τα ζητήματα είναι αλληλένδετα και δεν μπορούν να εξεταστούν μεμονωμένα, ώστε να αντιμετωπιστούν επιτυχώς και να επιτευχθούν οι στόχοι της πολιτικής.

- (1) **Υπερνίκηση της αδράνειας και των φόβων από τις αναθέτουσες αρχές και τους προμηθευτές:** η τεχνολογία και η ικανότητα ηλεκτρονικής διεξαγωγής δημόσιων συμβάσεων είναι ολοένα περισσότερο διαθέσιμες. Η δυνατότητα δεν συνεπάγεται, ωστόσο, και την αξιοποίησή της. Οι αναθέτουσες αρχές καθυστερούν να χρησιμοποιήσουν αυτές τις δυνατότητες. Αυτό μπορεί να αποδοθεί στις δαπάνες αναδιοργάνωσης εσωτερικών συστημάτων, καθώς και στην περιορισμένη ενημέρωση σχετικά με τα πλεονεκτήματα. Επίσης, οι προμηθευτές δεν διαβλέπουν πάντα τα πλεονεκτήματα από την υλοποίηση της μετάβασης. Πολλές αναθέτουσες αρχές και προμηθευτές προτιμούν να τηρούν στάση αναμονής, εξαιτίας των κινδύνων που θεωρούν ότι ενέχουν οι επενδύσεις σε δημόσιες ηλε-συμβάσεις. Εκτός από τους κινδύνους που σχετίζονται με την τεχνολογία, τους ανησυχούν οι κίνδυνοι που συνδέονται με την ενσωμάτωση των τεχνολογιών αυτών στα υφιστάμενα πληροφορικά συστήματα, το επιχειρηματικό μοντέλο που οι τεχνολογίες αυτές επιβάλλουν στις σχέσεις προμηθευτή-αναθέτουσας αρχής, καθώς και οι μηχανισμοί ασφάλειας και ελέγχου που απαιτούνται για την διασφάλιση της κατάλληλης χρήσης τους. Ορισμένοι, κυρίως οι ΜΜΕ, φοβούνται επίσης ότι θα εκδιωχθούν εκτός αγοράς από τάσεις ομαδοποίησης και συγκεντροποίησης. Αν είναι επιθυμητή η ταχύτερη μετάβαση προς τις δημόσιες ηλε-συμβάσεις, θα πρέπει να ενισχυθούν τα κίνητρα για τη στροφή προς αυτές, όπου διατίθενται - και, ενδεχομένως, να επιβληθεί η χρήση δημόσιων ηλε-συμβάσεων σε ορισμένες περιπτώσεις (π.χ. για ορισμένες προμήθειες).
- (2) **Έλλειψη προτύπων στις διαδικασίες σύναψης δημόσιων ηλε-συμβάσεων:** στο άμεσο μέλλον, οι προμηθευτές θα βρεθούν αντιμέτωποι με ένα τοπίο δημόσιων ηλε-συμβάσεων που αποτελείται από διαφορετικές πλατφόρμες και ρυθμίσεις δημόσιων ηλε-συμβάσεων. Κάθε σύστημα μπορεί να διαθέτει διαφορετικά τεχνικά χαρακτηριστικά και λειτουργίες, περιπλέκοντας το έργο των προμηθευτών που

επιδιώκουν να συμμετέχουν σε πολλαπλά συστήματα. Αυτό θα μπορούσε να αυξήσει το κόστος εκμάθησης για τους προμηθευτές και να μειώσει τη συμμετοχή σε συστήματα δημόσιων ηλε-συμβάσεων. Πολλά από τα πλέον δύσκολα ζητήματα ανακύπτουν στα στάδια της υποβολής και της επεξεργασίας των προσφορών. Η αγορά πρέπει να εντοπίσει τις ώριμες εφαρμογές που διαθέτουν το κατάλληλο επίπεδο λειτουργικότητας. Χρειάζονται περισσότερες συντονισμένες προσπάθειες σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης για την ενθάρρυνση της εναρμόνισης ή τυποποίησης σε αυτά τα κρίσιμα μέρη της διαδικασίας. Χρειάζονται κοινά σημεία αναφοράς και πρότυπα ώστε να καταστεί δυνατή η ανάπτυξη αναπαραγωγίμων και διαλειτουργικών συστημάτων. Οι προσπάθειες πρέπει να επικεντρωθούν στα πεδία της ανταλλαγής εγγράφων, του ελέγχου ταυτότητας, της ηλε-τιμολόγησης, των ηλε-καταλόγων και της ταξινόμησης των προϊόντων.

- (3) **Έλλειψη μέσων που διευκολύνουν την αμοιβαία αναγνώριση εθνικών ηλεκτρονικών λύσεων** για κρίσιμα στάδια και εργαλεία των δημοσίων συμβάσεων (π.χ. έλεγχος ταυτότητας των προμηθευτών με χρήση ηλ-υπογραφής, εθνικά αποδεικτικά επιλεξιμότητας). Πρέπει να υπάρξουν λύσεις που να μειώνουν την επιβάρυνση των αναθετουσών αρχών και των προμηθευτών που επιθυμούν να δραστηριοποιηθούν σε ευρύτερη ευρωπαϊκή αγορά.
- (4) **Επαχθείς τεχνικές απαιτήσεις, ιδίως για τον έλεγχο ταυτότητας των προσφερόντων:** σε ολόκληρη την ΕΕ έχει εγκριθεί ευρύ φάσμα απαιτήσεων και λύσεων για την αντιμετώπιση ζητημάτων που αφορούν την επαλήθευση ταυτότητας και την αναγνώριση/ταυτοποίηση. Ορισμένες από αυτές τις λύσεις είναι τεχνολογικά πολύ απλές, π.χ. η χρήση συνδυασμών ονόματος χρήστη / κωδικού πρόσβασης, άλλες είναι πιο πολύπλοκες, απαιτώντας ειδικούς τύπους ηλ-υπογραφής, συμπεριλαμβανομένων των αναγνωρισμένων υπογραφών (για τις οποίες απαιτείται ψηφιακό πιστοποιητικό που εκδίδεται από εποπτευόμενους/διαπιστευμένους παρόχους υπηρεσιών πιστοποίησης). Η απόφαση για προώθηση αναγνωρισμένων ηλ-υπογραφών στο πλαίσιο του σχεδίου δράσης ενδεχομένως έθεσε πολύ ψηλά τον πήχη όσον αφορά τις αιτήσεις συμμετοχής σε δημόσιες ηλε-συμβάσεις και αύξησε το κόστος και τον φόρτο της ηλεκτρονικής υποβολής των προσφορών. Η επιλογή του επιπέδου ασφάλειας της ηλ-υπογραφής πρέπει να βασίζεται σε εκτίμηση του κινδύνου αστοχίας των λύσεων ταυτοποίησης/υπογραφής στο πλαίσιο των δημοσίων συμβάσεων. Τέλος, άλλη μια δυσκολία προκύπτει από την έλλειψη διασυνοριακής διαλειτουργικότητας των ηλεκτρονικών υπογραφών. Υπάρχουν ελπίδες για πρόοδο που βασίζονται στην κατάρτιση εθνικών καταλόγων εμπιστευσης με τους παρόχους αναγνωρισμένων πιστοποιητικών υπογραφής¹¹· στον επικείμενο εξορθολογισμό των προτύπων ηλ-υπογραφής· και στις πιλοτικές λύσεις του έργου PEPPOL). Παρόμοιες προσδοκίες υψηλής τεχνολογίας για άλλα στοιχεία της διαδικασίας σύναψης δημόσιων ηλε-συμβάσεων αντιμετωπίστηκαν με την ανάπτυξη ρεαλιστικότερων λύσεων - για παράδειγμα, με χρησιμοποίηση δηλώσεων συμμόρφωσης / επιλεξιμότητας που γίνονται δεκτές στα αρχικά στάδια της υποβολής προσφορών αντί για σύνθετα ηλεκτρονικά έγγραφα. Οι λύσεις στις δημόσιες ηλε-συμβάσεις πρέπει να είναι αναλογικές, αμοιβαία αναγνωρίσιμες και ευρύτερα διαθέσιμες σε λογικό κόστος.
- (5) **Διαχείριση της μετάβασης πολλαπλών ταχυτήτων στις δημόσιες ηλε-συμβάσεις:** διάφορα κράτη μέλη ή περιφέρειες κινούνται με διαφορετικές ταχύτητες προς την υιοθέτηση των δυνατοτήτων που προσφέρουν οι δημόσιες ηλε-συμβάσεις. Ορισμένα

---

¹¹ Απόφαση 2009/767/ΕΚ της Επιτροπής, όπως τροποποιήθηκε με την απόφαση 2010/245/ΕΕ της Επιτροπής.

κράτη μέλη έχουν επιβάλει τη χρήση ηλεκτρονικών διαδικασιών σύναψης συμβάσεων για ορισμένες ή για όλες τις προμήθειες. Οι διαδικασίες σύναψης συμβάσεων για τις εν λόγω προμήθειες πρέπει να οργανώνονται μέσω της διαθέσιμης υποδομής δημόσιων ηλε-συμβάσεων. Η πρόκληση για την ενιαία αγορά είναι να εξασφαλιστεί ότι οι προμηθευτές των χωρών εταίρων δεν τίθενται άσκοπα σε μειονεκτική θέση όσον αφορά τον ανταγωνισμό σε αυτά τα συστήματα, καθώς και ότι διαθέτουν τα μέσα για να συμμετέχουν σε διαδικασίες που διοργανώνονται σε διαφορετικά συστήματα.

Ερωτήσεις

- 1. Αντιπροσωπεύουν οι παραπάνω προκλήσεις τα πλέον σημαντικά εμπόδια για την αφομοίωση των δημόσιων ηλε-συμβάσεων και τη διασυνοριακή συμμετοχή σε επιγραμμικές διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων; Κατατάξτε τις προκλήσεις αυτές (φθίνουσα) σειρά σπουδαιότητας.*
- 2. Υπάρχουν άλλα σημαντικά προβλήματα προτεραιότητας που δεν έχουν αναφερθεί; Επισημάνετε τα.*

7. ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΕΣ ΔΡΑΣΗΣ ΣΕ ΚΛΙΜΑΚΑ ΕΕ

Η Επιτροπή πιστεύει ότι θα μπορούσαν να εξεταστούν οι ακόλουθες κατευθύνσεις αποβλέποντας στην προετοιμασία του εδάφους για ευρύτερη χρήση των δημόσιων ηλε-συμβάσεων και στην υποστήριξη της διασυνοριακής συμμετοχής σε διαδικασίες σύναψης δημόσιων ηλε-συμβάσεων.

7.1. Κίνητρα και υποχρεώσεις για ταχύτερη αφομοίωση των δημόσιων ηλε-συμβάσεων

Καθώς υπάρχει πλέον η τεχνολογία, η πρόκληση έγκειται στο να πειστούν οι αναθέτουσες αρχές και οι προμηθευτές να την αξιοποιήσουν. Ενδεχομένως θα χρειαστεί πολιτική παρέμβαση για να ξεκινήσει αυτή τη διαδικασία και να εξασφαλιστεί ότι θα συσσωρευθεί κρίσιμη μάζα.

Με αυτά τα δεδομένα, ορισμένα κράτη μέλη έχουν θεσπίσει υποχρεώσεις διεξαγωγής των διαδικασιών σύναψης συμβάσεων με ηλεκτρονικά μέσα - είτε γενικά (Πορτογαλία) ή για ορισμένες προμήθειες (Γαλλία). Για δημόσιες προμήθειες κάτω από τα κατώτατα όρια που προβλέπονται στις οδηγίες της ΕΕ, τα κράτη μέλη διαθέτουν ευρεία διακριτική ευχέρεια όσον αφορά την οργάνωση των διαδικασιών.

Για τις διαδικασίες πάνω από το όριο, οι ισχύουσες ενωσιακές οδηγίες περί δημοσίων συμβάσεων δεν καλύπτουν ρητά την περίπτωση κατά την οποία ένα κράτος μέλος επιθυμεί να επιβάλει τη χρήση δημόσιων ηλε-συμβάσεων ως το κατάλληλο μέσο επικοινωνίας. Η αποσαφήνιση του σημείου αυτού θα μπορούσε να παράσχει στις εθνικές αρχές μεγαλύτερη ασφάλεια κατά την επιβολή της χρήσης των δημόσιων ηλε-συμβάσεων.

Μπορεί επίσης να υπάρχουν περιθώρια για χρήση της νομοθεσίας ως κινήτρου για τις αναθέτουσες αρχές ώστε να στραφούν στις δημόσιες ηλε-συμβάσεις. Στις ισχύουσες οδηγίες της ΕΕ προβλέπεται ήδη συντόμευση των προθεσμιών δημοσίευσης (κατά επτά ημέρες), σε περίπτωση ηλεκτρονικής κοινοποίησης των προσφορών, και των προθεσμιών υποβολής προσφορών (κατά πέντε ημέρες), σε περίπτωση που παρέχεται με ηλεκτρονικά μέσα απρόσκοπτη και πλήρης απευθείας πρόσβαση στα σχετικά έγγραφα. Περαιτέρω συντόμευση των προθεσμιών θα μπορούσε να θέσει σε κίνδυνο την ικανότητα των οικονομικών φορέων να καταρτίζουν άρτιες προσφορές. Ωστόσο, μπορεί να υπάρχουν δυνατότητες καθιέρωσης

άλλων κινήτρων ή προτιμησιακών ρυθμιστικών όρων για να ενθαρρύνουν τις αναθέτουσες αρχές να στραφούν στις δημόσιες ηλε-συμβάσεις.

Μπορεί, λόγω χάρη, να υπάρχουν περιθώρια για μετάθεση της ευθύνης για την τήρηση ορισμένων κανονιστικών ή διαδικαστικών απαιτήσεων από την αναθέτουσα αρχή σε ένα σύστημα δημόσιων ηλε-συμβάσεων, το οποίο θα διεκπεραιώνει ή θα διαχειρίζεται το σύνολο ή μέρος της διαδικασίας σύναψης συμβάσεων. Εφόσον η πλατφόρμα δημόσιων ηλε-συμβάσεων εγγυάται την κάλυψη των απαιτήσεων διαφάνειας και των διαδικαστικών απαιτήσεων της οδηγίας, καθώς και την αντικειμενικότητα και την ιχνηλασιμότητα των επιμέρους διαδικασιών, το βάρος της διασφάλισης της συμμόρφωσης με τις απαιτήσεις της νομοθεσίας περί δημοσίων συμβάσεων θα μπορούσε να μετατοπιστεί από την αναθέτουσα αρχή στο σύστημα των δημόσιων ηλε-συμβάσεων. Μια τέτοια προσέγγιση θα παρέχει «ασφαλή λιμένα» για τις αναθέτουσες αρχές οι οποίες χρησιμοποιούν αυτές τις ειδικές εγκαταστάσεις για τη διεξαγωγή επιμέρους διαδικασιών σύναψης συμβάσεων. Αυτή η μετάθεση της ευθύνης, από την αναθέτουσα αρχή στο σύστημα των δημόσιων ηλε-συμβάσεων, θα μπορούσε να καταστήσει τη χρήση των επιγραμμικών μέσων ελκυστικότερη και, συνεπώς, να αυξήσει την αφομοίωσή τους. Για την προσέγγιση αυτή ενδέχεται να απαιτηθεί ορισμός κοινών απαιτήσεων ή αρχών για αναγνωρισμένα συστήματα δημόσιων ηλε-συμβάσεων ώστε να εξασφαλίζεται ότι παρέχουν τις απαραίτητες εγγυήσεις.

Ερωτήσεις

3. *Υπάρχουν περαιτέρω περιθώρια για εισαγωγή κανονιστικών κινήτρων στην ενωσιακή νομοθεσία ώστε να ενθαρρυνθεί η χρήση δημόσιων ηλε-συμβάσεων; Περιγράψτε τα κίνητρα που θα μπορούσαν να είναι αποτελεσματικά.*
4. *Πρέπει να ελαφρύνει η ενωσιακή νομοθεσία τις υποχρεώσεις και τις ευθύνες των αναθετουσών αρχών για προμήθειες που πραγματοποιούνται με συστήματα δημόσιων ηλε-συμβάσεων; Θα απέβαινε έτσι ελκυστικότερη η χρήση των συστημάτων δημόσιων ηλε-συμβάσεων;*
5. *Πρέπει να επιτρέπει η ενωσιακή νομοθεσία την επιβολή ηλεκτρονικών διαδικασιών για ορισμένες προμήθειες που καλύπτονται από οδηγίες της ΕΕ; Ποια θα ήταν τα πλεονεκτήματα/μειονεκτήματα των εν λόγω διατάξεων; Για ποιους τύπους δημοσίων συμβάσεων που καλύπτονται από ενωσιακές οδηγίες θα μπορούσε να προβλεφθεί με επιτυχία η υποχρεωτική χρήση των δημόσιων ηλε-συμβάσεων;*
6. *Εναλλακτικά, πρέπει στην ενωσιακή νομοθεσία για τις δημόσιες συμβάσεις να αποσαφηνιστεί η δυνατότητα μεμονωμένων κρατών μελών, υπό ορισμένες συνθήκες, να απαιτούν τη χρήση δημόσιων ηλε-συμβάσεων; Υπό ποιες προϋποθέσεις θα ήταν αυτό χρήσιμο ή δικαιολογημένο;*

7.2. Διευκόλυνση της διασυνοριακής συμμετοχής σε δημόσιες ηλε-συμβάσεις

Τα επιμέρους κράτη μέλη και περιφέρειες κινούνται με διαφορετικούς ρυθμούς όσον αφορά την προώθηση της χρήσης των δημόσιων ηλε-συμβάσεων. Θα απαιτηθεί προσοχή προκειμένου να εξασφαλιστεί ότι τούτο δεν θα οδηγήσει σε περιττά ή δυσανάλογα εμπόδια στη διασυνοριακή συμμετοχή στις δημόσιες συμβάσεις. Πρέπει να επιτευχθεί ισορροπία μεταξύ ενθάρρυνσης των αρχών να επενδύσουν σε υποδομή δημόσιων ηλε-συμβάσεων και αποτροπής του κατακερματισμού των αγορών δημοσίων συμβάσεων σε ομάδες οικονομικών φορέων συνδεδεμένων με συστήματα που διαθέτουν τις δικές τους αποκλειστικές λειτουργικές προδιαγραφές. Τα συστήματα δημόσιων ηλε-συμβάσεων πρέπει να είναι ευρύτερα προσβάσιμα, στο μεγαλύτερο δυνατό βαθμό. Αυτό σημαίνει ότι οι τεχνικές, νομικές και διοικητικές προϋποθέσεις για τη συμμετοχή σε διαδικασίες πρέπει να είναι αμερόληπτες,

αναλογικές και να μην δημιουργούν αδικαιολόγητα ή αυθαίρετα εμπόδια στη συμμετοχή / καταχώριση των οικονομικών φορέων από άλλα κράτη μέλη.

Για να επιτευχθεί αυτό, η προσοχή σε επίπεδο ΕΕ - και κυρίως κάθε μέτρο για αποσαφήνιση του νομικού περιβάλλοντος - πρέπει να εστιαστεί κυρίως στις διαδικασίες σύναψης συμβάσεων πάνω από το όριο που έχει θέσει η ΕΕ ή σε αυτές που διεξάγονται σε σύστημα δημόσιων ηλε-συμβάσεων όπου η συνολική αξία της σύμβασης υπερβαίνει ένα ορισμένο όριο. Η ιεράρχηση των προτεραιοτήτων παρέμβασης σε επίπεδο ΕΕ θα επιτρέψει στις εθνικές και περιφερειακές προσπάθειες να αναπτύξουν οργανικά την οικεία δυναμικότητα δημόσιων ηλε-συμβάσεων, ενώ η προσοχή σε επίπεδο ΕΕ θα εστιαστεί στα τμήματα ή συστήματα με το μεγαλύτερο δυναμικό για διασυννοριακές επιγραμμικές διαδικασίες δημοσίων συμβάσεων.

Στο πεδίο αυτό, η δράση σε επίπεδο ΕΕ θα μπορούσε να συμβάλει με τους εξής τρόπους:

- α) Αποσαφήνιση των προϋποθέσεων πρόσβασης που πρέπει να πληρούν τα συστήματα και οι διαδικασίες δημόσιων ηλε-συμβάσεων.** Πρέπει να καθιερωθεί κοινή αντίληψη για τις αναγκαίες απαιτήσεις αναφορικά με την ευρεία προσβασιμότητα των δημόσιων ηλε-συμβάσεων, πέραν των συνόρων, με βάση τις λειτουργικές απαιτήσεις στο σχέδιο δράσης του 2004. Αυτό δεν σημαίνει δημιουργία ενιαίου συστήματος δημόσιων ηλε-συμβάσεων, είτε τώρα ή στο μέλλον. Εννοείται ο καθορισμός συμφωνημένου ελάχιστου συνόλου χαρακτηριστικών που πρέπει να υπάρχουν σε κάθε σύστημα δημόσιων ηλε-συμβάσεων ώστε να εξασφαλίζεται ότι θα είναι ευρύτερα προσβάσιμο. Περιλαμβάνεται η παροχή επιχειρησιακών κατευθύνσεων για την επέκταση των αρχών που προβλέπονται στο άρθρο 42 της οδηγίας 2004/18/ΕΚ. Οι εν λόγω κατευθυντήριες γραμμές θα μπορούσαν να λάβουν τη μορφή συστάσεων, ερμηνευτικών ανακοινώσεων ή άλλων δράσεων μη νομοθετικού χαρακτήρα. Εναλλακτικά, θα μπορούσαν να λάβουν τη μορφή τροποποιήσεων των οδηγιών (για συμβάσεις πάνω από το όριο) ή αυτοτελών νομοθετικών μέτρων που θα αφορούν τα συστήματα δημόσιων ηλε-συμβάσεων.
- β) Διευκόλυνση της αμοιβαίας αναγνώρισης των ηλεκτρονικών μέσων ταυτοποίησης, αποδεικτικών εγγράφων και άλλων προϋποθέσεων ώστε οι οικονομικοί φορείς να συμμετέχουν σε επιγραμμικές διαδικασίες σύναψης συμβάσεων.** Ο μέχρι σήμερα προβληματισμός αφορά ως επί το πλείστον ζητήματα που συνδέονται με τον έλεγχο ταυτότητας, όπως η εφαρμογή της ηλ-υπογραφής και η αναγνώριση της ηλεκτρονικής ταυτοποίησης. Τα προβλήματα αυτά δεν συναντώνται ειδικά στο πλαίσιο των δημόσιων ηλε-συμβάσεων, αλλά προκύπτουν σε οποιαδήποτε κατάσταση όπου απαιτείται έλεγχος ταυτότητας / υπογραφή. Η Επιτροπή έχει θεσπίσει μέτρα που επιτρέπουν στις αρχές να προσδιορίζουν την προέλευση / πιστοποίηση υπογραφών από χώρες εταίρους. Το έργο PEPPOL αναπτύσσει λύσεις που αποσκοπούν στην παροχή επιγραμμικών εργαλείων για αυτόματη αναγνώριση ηλεκτρονικών υπογραφών από άλλα κράτη μέλη, τα οποία μπορούν να χρησιμοποιηθούν σε πλαίσιο σύναψης συμβάσεων.

Άλλες ανησυχίες πηγάζουν από την υποχρέωση των αναθετουσών αρχών να αξιολογούν αποδεικτικά έγγραφα που υποβάλλονται από τους προσφέροντες ως τεκμηρίωση της επιλεξιμότητας. Τα έγγραφα αυτά εκδίδονται σε εθνικό / τοπικό επίπεδο, σύμφωνα με τις σχετικές συμβάσεις, μορφότυπους και γλώσσες. Οι δημόσιες ηλε-συμβάσεις συνδέθηκαν με την προσδοκία εξεύρεσης τρόπων για να αυξηθεί η αποτελεσματικότητα αυτού του μέρους της διαδικασίας και, ειδικότερα, να μειωθεί ο φόρτος των οικονομικών φορέων από την επαναλαμβανόμενη προσκόμιση αυτών των αποδεικτικών. Πολλές από τις λύσεις που αναπτύχθηκαν μέχρι σήμερα καλύπτουν εν μέρει αυτούς τους στόχους, χωρίς να βασίζονται σε

πολύπλοκες λύσεις υψηλής τεχνολογίας. Για παράδειγμα, σε ορισμένες χώρες ο οικονομικός φορέας υποβάλλει δήλωση (συντά ένα απλό ηλεκτρονικό έγγραφο το οποίο μπορεί να φέρει ή όχι ηλεκτρονική υπογραφή) ότι δεν παραβιάζει κανένα από τα καθορισμένα κριτήρια. Μόνο οι υπερθεματιστές καλούνται να υποβάλλουν τα πραγματικά έγγραφα, σε ηλεκτρονική ή έντυπη μορφή.

Η Επιτροπή έχει αναπτύξει το εργαλείο e-CERTIS για να βοηθήσει τις αναθέτουσες αρχές στην αναγνώριση έγκυρων εγγράφων από άλλα κράτη μέλη. Θα συνεχίσει να στηρίζεται στο εργαλείο αυτό για την εκπόνηση πρακτικών λύσεων που θα βοηθούν τις αναθέτουσες αρχές να αναγνωρίζουν βεβαιώσεις / πιστοποιητικά από χώρες εταίρους.

- γ) **Απλούστευση των απαιτήσεων εισόδου / συμμετοχής για τους οικονομικούς φορείς.** Κατά την αξιολόγηση του σχεδίου δράσης για τις δημόσιες ηλε-συμβάσεις από την Επιτροπή προέκυψαν επιφυλάξεις μήπως η προτίμηση υπέρ των αναγνωρισμένων ηλ-υπογραφών μπορεί να αποτελέσει αναίτιο φραγμό εισόδου στις δημόσιες ηλε-συμβάσεις - ιδιαίτερα για προμηθευτές από χώρες εταίρους εξαιτίας της τρέχουσας έλλειψης επιχειρησιακών εργαλείων για την αναγνώριση των διαφορετικών ηλεκτρονικών υπογραφών. Δεδομένης αυτής της αξιολόγησης, θα ήταν ίσως σκόπιμο να επανεξεταστεί η προτίμηση υπέρ των αναγνωρισμένων ηλεκτρονικών υπογραφών που περιλαμβάνεται στην ενωσιακή νομοθεσία περί συμβάσεων. Στο ψηφιακό θεματολόγιο για την Ευρώπη προβλέπεται επανεξέταση της νομοθεσίας για τη ηλ-υπογραφή και επιτάχυνση των εργασιών στο πεδίο της ηλε-ταυτοποίησης.

Ερωτήσεις

7. *Απαιτείται παρέμβαση της ΕΕ προκειμένου να αποφευχθεί η εμφάνιση αναίτιων ή δυσανάλογων εμποδίων στη διασυνοριακή συμμετοχή σε επιγραμμικές διαδικασίες ή συστήματα δημοσίων συμβάσεων; Εάν είναι απαραίτητη διευκρίνιση, πρέπει να λάβει νομοθετική ή μη νομοθετική μορφή;*
8. *Θεωρείτε ότι οι προσπάθειες για την ανάπτυξη του ενωσιακού νομικού και πολιτικού περιβάλλοντος πρέπει να εστιάζονται σε:*
  - *συστήματα που υποστηρίζουν διαδικασίες σύναψης συμβάσεων που υπερβαίνουν τα όρια που προβλέπονται στις οδηγίες της ΕΕ (συμπεριλαμβανομένων μεικτών συστημάτων, πάνω και κάτω από το όριο);*
  - *μεγαλύτερα συστήματα που καλύπτουν ένα ορισμένο επίπεδο προμηθειών (νομισματική αξία ή ποσοστό επί του συνόλου των εθνικών δημοσίων συμβάσεων);*
9. *Είναι ανάγκη να τροποποιηθεί ή να επικαιροποιηθεί το ισχύον ενωσιακό νομοθετικό πλαίσιο για τις δημόσιες ηλε-συμβάσεις; Αν ναι, ποιες διατάξεις και για ποιο λόγο; (Ανατρέξτε στο παράρτημα I για κατάλογο διατάξεων που αφορούν τις δημόσιες ηλε-συμβάσεις.)*
10. *Ποιες λύσεις ελέγχου ταυτότητας και αναγνώρισης/ταυτοποίησης (συμπεριλαμβανομένης της ηλ-υπογραφής) είναι ανάλογες με τους κινδύνους που συνδέονται με τις δημόσιες ηλε-συμβάσεις;*
11. *Ποια είναι τα κύρια τεχνικά, διοικητικά ή πρακτικής φύσεως εμπόδια που αντιμετωπίζουν οι οικονομικοί φορείς όταν επιδιώκουν να καταχωριστούν ή να συμμετάσχουν σε διαδικασίες ή συστήματα δημοσίων ηλε-συμβάσεων χώρας εταίρου (έλεγχος ταυτότητας, απόδειξη επιλεξιμότητας, οικονομικής φερεγγυότητας κλπ:*

διευκρινίστε); Συνιστούν τα εμπόδια αυτά ανυπέρβλητο φραγμό ή μπορούν να αρθούν με λογικό κόστος;

7.3. Δομοστοιχεία μιας διαλειτουργικής υποδομής δημόσιων ηλε-συμβάσεων

Στις μελλοντικές εργασίες πρέπει να δοθεί και πάλι έμφαση στη δημιουργία επαναχρησιμοποιήσιμων εργαλείων και, κατά περίπτωση, να γίνουν επενδύσεις στην ανάπτυξη λύσεων και προτύπων υποδομής.

Μια σαφής επιτυχία του σχεδίου δράσης του 2004 ήταν η δημιουργία του TED και η καθιέρωση ηλεκτρονικών τυποποιημένων εντύπων για διαδικασίες δημόσιων συμβάσεων πάνω από το όριο· αποτέλεσαν ενιαίο πανευρωπαϊκό σημείο αναφοράς για όλες τις διαδικασίες πάνω από το όριο χρησιμοποιώντας πληροφορίες που παρέχονται σε κοινό μορφότυπο. Ωστόσο, η ΕΕ μπορεί να πράξει περισσότερο για να διευκολύνει τη διασύνδεση και τη διαλειτουργικότητα μέσα στο αναδυόμενο ευρωπαϊκό τοπίο των δημόσιων ηλε-συμβάσεων.

- α) Ενθάρρυνση της τυποποίησης βασικών διαδικασιών και συστημάτων:** μια συλλογική διαδικασία, όπως οι δημόσιες ηλε-συμβάσεις, όπου ανεξάρτητα συστήματα που ανήκουν σε ανεξάρτητα μέρη αλληλεπιδρούν ανταλλάσσοντας επιχειρηματικές πληροφορίες, μπορεί να υποστηριχθεί μόνο εάν τα συστήματα έχουν συναντίληψη της επιχειρηματικής διαδικασίας και των πληροφοριών που πρέπει να ανταλλάσσονται. Οι τυποποιημένες μέθοδοι και μορφότυποι για τις πιο συχνές διαδικασίες δημόσιων ηλε-συμβάσεων θα βελτιώσουν σημαντικά την αφομοίωση και τη δυνατότητα επανάχρησης των δεδομένων. Οι φορείς εκμετάλλευσης θα είναι σε θέση να συμμετέχουν σε διαδικασίες δημοσίων συμβάσεων σε απεριόριστο αριθμό διαφορετικών συστημάτων με μικρή προσπάθεια και κόστος, χωρίς να χρειάζεται κάθε φορά σημαντική επανεπεξεργασία των αιτήσεών τους, εκτός από την προσαρμογή τους στην εκάστοτε προσφορά. Σημαντική πρόοδος έχει σημειωθεί σε ορισμένα στάδια μετά την ανάθεση (π.χ. ηλε-κατάλογοι, ηλε-παραγγελίες και ηλε-τιμολόγια), αν και δεν έχει ακόμη οδηγήσει στην έγκριση ευρωπαϊκών προτύπων. Οι προσπάθειες σε αυτά τα πεδία πρέπει να ενταθούν και η διαδικασία τυποποίησης πρέπει επίσης να επεκταθεί και σε άλλα βασικά στάδια των δημόσιων ηλε-συμβάσεων.
- β) Πριν από την ανάθεση:** έχει επιτευχθεί αλματώδης πρόοδος στην ηλεκτρονική δημοσίευση και διάδοση πληροφοριών σχετικά με ευκαιρίες συμμετοχής σε δημόσιες συμβάσεις. Ωστόσο, πολύ μικρότερη πρόοδος σημειώθηκε στην ανάπτυξη κοινών προσεγγίσεων, προτύπων ή υποδειγμάτων για επιγραμμική υποβολή και επεξεργασία των προσφορών. Εδώ όμως βρίσκονται τα πραγματικά οφέλη (και τα προβλήματα) στις δημόσιες ηλε-συμβάσεις. Ενώ έχουν σχεδιαστεί λύσεις για επιμέρους πλατφόρμες δημόσιων ηλε-συμβάσεων, δεν έχει δοθεί μεγάλη σημασία στην εναρμόνιση μεθόδων ή προσεγγίσεων για την υποβολή των προσφορών με ηλεκτρονικά μέσα.
- γ) Παροχή κοινών δομοστοιχείων για συστήματα δημόσιων ηλε-συμβάσεων:** η Επιτροπή αναπτύσσει σειρά εφαρμογών όπου θα περιληφθούν όλα τα κύρια στάδια του κύκλου των δημοσίων συμβάσεων, με βάση την υφιστάμενη λύση Open e-PRIOR. Τα συστήματα αυτά προορίζονταν κυρίως για εσωτερική χρήση, επιτρέποντας στην Επιτροπή να αναπτύξει αποτελεσματική δυναμικότητα δημόσιων ηλε-συμβάσεων, αλλά πλέον διατίθενται ως δωρεάν και ανοιχτής πηγής συστατικά στοιχεία που θα μπορούσαν να ενσωματωθούν κατά βούληση σε οποιοδήποτε σύστημα δημόσιων ηλε-συμβάσεων.

- δ) **Διάθεση στους οικονομικούς φορείς των εργαλείων που επιτρέπουν τεχνική διαλειτουργικότητα:** Οι ΤΠΕ είναι ολοένα περισσότερο σε θέση να παράσχουν λύσεις που στηρίζουν την επικοινωνία μεταξύ συστημάτων και εφαρμογών με διαφορετικές τεχνικές προδιαγραφές. Το πιλοτικό έργο PEPPOL αναπτύσσει ετοιμοπαράδοτες λύσεις λογισμικού για να ξεπεραστούν οι πιο σημαντικές τεχνικές ασυμβατότητες που μπορούν να αποτρέψουν τους οικονομικούς φορείς από το να συμμετέχουν σε διαδικασίες δημόσιων ηλε-συμβάσεων σε χώρα εταίρο. Οι λύσεις του PEPPOL θα δοκιμαστούν σε πραγματικές συνθήκες τους επόμενους μήνες. Η Επιτροπή θα προωθήσει και θα υποστηρίξει την αφομοίωση των επιτυχημένων λύσεων του PEPPOL από την αγορά.

Ερωτήσεις

12. *Τι πρότυπα σε επίπεδο ΕΕ χρειάζονται κατά προτεραιότητα για την υποστήριξη των δημόσιων ηλε-συμβάσεων;*
13. *Πρέπει η Επιτροπή να ενθαρρύνει/ενισχύσει την παροχή λύσεων ανοιχτής πηγής που μπορούν να ενσωματωθούν μεμονωμένα σε υφιστάμενα ή αναπτυσσόμενα συστήματα δημόσιων ηλε-συμβάσεων;*
14. *Πρέπει η Επιτροπή να συνεχίσει τη διάθεση των δικών της λύσεων για δημόσιες ηλε-συμβάσεις (π.χ. βάσει e-Prior ανοιχτής πηγής) στο ευρύ κοινό;*

7.4. Βελτίωση της πρόσβασης (των ΜΜΕ) στις δημόσιες ηλε-συμβάσεις, της αειφορίας και της καινοτομίας τους

Οι δημόσιες ηλε-συμβάσεις μπορούν από τον χαρακτήρα τους να είναι περισσότερο συμβατές ή να διευκολύνουν τη χρήση των προϋπολογισμών που διατίθενται για δημόσιες συμβάσεις προς υποστήριξη των στόχων της ΕΕ για το 2020.

Το δυναμικό των δημόσιων ηλε-συμβάσεων για την αύξηση της πρόσβασης πρέπει να αξιοποιηθεί πλήρως. Δεν πρόκειται απλώς για τη δυνατότητα διασυνοριακής συμμετοχής, αλλά και για την προσέλκυση όλων των ενδιαφερόμενων και επιλέξιμων προμηθευτών, μεγάλων και μικρών. Ορισμένες χώρες ακολούθησαν τις συστάσεις του σχεδίου δράσης και θέσπισαν στρατηγικές για να ενθαρρύνουν τις ΜΜΕ να υιοθετήσουν πρακτικές δημόσιων ηλε-συμβάσεων. Οι στρατηγικές αυτές φαίνεται ότι ήταν επιτυχείς, καθώς σημαντικό ποσοστό των ΜΜΕ καταχωρίστηκε στις διάφορες πλατφόρμες και υποβάλλει προσφορές. Από άλλες χώρες εκφράζονται ανησυχίες μήπως οι κινήσεις προς τη χρήση δημόσιων ηλε-συμβάσεων με σκοπό την αύξηση της συγκεντροποίησης των προμηθειών ή της ομαδοποίησης μέσω συμφωνιών-πλαισίων θα αποκλείσουν τις ΜΜΕ. Καθώς σημειώνονται περαιτέρω εξελίξεις και βελτιώσεις, επιβάλλεται ενδεχομένως να εξασφαλιστεί ότι όλα τα συστήματα δημόσιων ηλε-συμβάσεων είναι φιλικά για τις ΜΜΕ¹².

Οι δημόσιες ηλε-συμβάσεις μπορούν επίσης να μειώσουν την ανάλωση περιβαλλοντικών πόρων. Τέλος, η ιχνηλασιμότητα και η διαφάνεια των δημόσιων ηλε-συμβάσεων μπορούν να διευκολύνουν το σχεδιασμό, την εφαρμογή και την παρακολούθηση πολιτικών κατεύθυνσης των άμεσων δαπανών προς καινοτόμους και αειφορικούς πολιτικούς στόχους, χωρίς κοινωνικό αποκλεισμό.

Ερώτηση

¹² Η Επιτροπή προτίθεται να καταστήσει το Open e-PRIOR προσβασιμότερο για τις ΜΜΕ με την ανάπτυξη δικτυακής πύλης για τους προμηθευτές.

15. *Η Επιτροπή έχει ήδη λάβει μέτρα που αποβλέπουν στην ενθάρρυνση της κατάστρωσης στρατηγικών για τη βελτίωση της πρόσβασης των ΜΜΕ στις αγορές δημόσιων ηλε-συμβάσεων. Ποια περαιτέρω μέτρα μπορούν να ληφθούν ώστε να βελτιωθεί η πρόσβαση όλων των ενδιαφερόμενων μερών, ιδίως των ΜΜΕ, σε συστήματα δημόσιων ηλε-συμβάσεων;*

7.5. Συγκριτική αξιολόγηση και παρακολούθηση - διδάγματα από περιπτώσεις βέλτιστης πρακτικής

Στα επόμενα βήματα είναι ζωτικής σημασίας η εξεύρεση ενός μηχανισμού που συμβάλλει ώστε όλα τα μέρη να επωφεληθούν περισσότερο άμεσα από την υπάρχουσα πείρα, προωθώντας ενεργά τα ευρύτερα οφέλη των δημόσιων ηλε-συμβάσεων. Τούτο θα είναι ιδιαίτερα σημαντικό, δεδομένου του σύγχρονου οικονομικού περιβάλλοντος, όπου οι πόροι είναι περιορισμένοι και οι προτάσεις για έργα τεχνολογίας πληροφοριών (συχνά με ιστορικό αποτυχιών ή υπερβάσεων) ενδεχομένως αντιμετωπίζονται με περισσότερο σκεπτικισμό απ' ό,τι στο παρελθόν.

Καλύτερα συστήματα παρακολούθησης, τόσο σε ενωσιακό όσο και σε εθνικό επίπεδο, θα μπορούσαν να επιτύχουν καλύτερη παρακολούθηση της προόδου και, εφόσον εισαχθούν οι κατάλληλοι δείκτες, να διευκολύνουν την έγκαιρη ανάληψη δράσης για την αντιμετώπιση των προβλημάτων στην εμφάνισή τους και όχι όταν θα έχουν πλέον καταστεί ενδημικά.

7.6. Διεθνείς εξελίξεις και συνεργασία

Ως μέρος του σχεδίου δράσης του 2004, η Επιτροπή έχει συμμετάσχει σε διάφορες πρωτοβουλίες που προορίζονται να συμβάλουν στην ανάπτυξη διεθνούς πλαισίου για τις δημόσιες ηλε-συμβάσεις. Παρά το γεγονός ότι οι διαπραγματεύσεις βρίσκονται ακόμη σε εξέλιξη, το αναθεωρημένο κείμενο της ΣΔΣ περιέχει διατάξεις σχετικά με τις δημόσιες ηλε-συμβάσεις, ενώ η Επιτροπή έχει συνεργαστεί με την Επιτροπή των Ηνωμένων Εθνών για το Διεθνές Εμπορικό Δίκαιο (UNCITRAL) σχετικά με αναθεωρήσεις που αφορούν τις δημόσιες ηλε-συμβάσεις. Αν και η μέχρι σήμερα πρόοδος ήταν περιορισμένη, η Επιτροπή έχει δεσμευτεί να προωθήσει την υιοθέτηση των δημόσιων ηλε-συμβάσεων, καθώς και λύσεις ευρωπαϊκής κλίμακας.

8. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Οι δημόσιες ηλε-συμβάσεις δεν είναι πλέον χίμαιρα, αλλά ολοένα περισσότερο λειτουργούν στην πράξη σε πολλές περιφέρειες και κράτη μέλη. Όπου χρησιμοποιούνται, αποφέρουν τα αναμενόμενα οφέλη. Τα συστήματα αυτά έχουν αποδείξει την ικανότητά τους να επισπεύδουν τις κρατικές προμήθειες και για να διευκολύνουν τη ροή των δημόσιων δαπανών, στο πλαίσιο της τρέχουσας κρίσης.

Ωστόσο, η χρήση των δημόσιων ηλε-συμβάσεων υπολείπεται κατά πολύ των προσδοκιών που καθορίστηκαν στη δήλωση του Μάντσεστερ. Αντί για χρήση των δημόσιων ηλε-συμβάσεων σε ποσοστό 50% το 2010, η Επιτροπή εκτιμά ότι, με εξαίρεση την Πορτογαλία, οι συναλλαγές δημόσιων ηλε-συμβάσεων δεν αντιπροσωπεύουν περισσότερο από το 5% του συνολικού ύψους των συμβάσεων, ακόμη και στα πρωτοπόρα κράτη μέλη. Είναι απαραίτητη η ηγετική πρωτοβουλία σε όλα τα επίπεδα διακυβέρνησης - συμπεριλαμβανομένης της ΕΕ - ώστε να συνεχιστεί και να επισπευσθεί η μετάβαση στις δημόσιες ηλε-συμβάσεις. Εάν αφεθούν, οι αναθέτουσες αρχές θα επιμείνουν στην πεπατημένη πρακτική που εμπιστεύονται (με βάση το χαρτί) αντί να επενδύσουν σε αυτές τις πολλά υποσχόμενες νέες επιλογές και να τις αξιοποιήσουν.

Στην παρούσα πράσινη βίβλο εκτίθενται ορισμένες νέες ιδέες για την αντιμετώπιση της αδράνειας των αναθετουσών αρχών και των οικονομικών φορέων που συνιστά σήμερα τροχοπέδη στη μετάβαση στις δημόσιες ηλε-συμβάσεις.

Η παρούσα πράσινη βίβλος προτείνει επίσης σειρά από κατευθύνσεις για να εξασφαλιστεί ότι η εισαγωγή των δημόσιων ηλε-συμβάσεων δεν θα καταλήξει σε μια νέα γενιά τεχνικών και διοικητικών εμποδίων στη διασυνοριακή συμμετοχή σε διαδικασίες σύναψης συμβάσεων. Τα κράτη μέλη, οι περιφέρειες και οι κλάδοι κινούνται με διαφορετικές ταχύτητες προς την εκμετάλλευση των ευκαιριών που προσφέρουν οι δημόσιες ηλε-συμβάσεις. Πρέπει να εξασφαλίσουμε ότι αυτή η «μεταβλητή γεωμετρία» δεν οδηγεί σε αναίτια ή δυσανάλογα εμπόδια στις διασυνοριακές δημόσιες συμβάσεις. Αυτό συνεπάγεται διευκρίνιση των υποχρεώσεων που υπέχουν οι οργανωτές των διαδικασιών δημόσιων ηλε-συμβάσεων ώστε να αποφευχθεί η επιβολή αναίτιων ή δυσανάλογων όρων που θα εμποδίζουν τη διασυνοριακή συμμετοχή. Προβλέπεται επίσης μια σειρά από εφόδια που επιτρέπουν στις αναθέτουσες αρχές και τους οικονομικούς φορείς να συνεργάζονται αποτελεσματικά στο πλαίσιο των επιγραμμικών διαδικασιών δημοσίων συμβάσεων.

Η Επιτροπή έχει διατυπώσει σειρά ερωτήσεων που σχετίζονται με την από πλευράς της αξιολόγηση της κατάστασης των δημόσιων ηλε-συμβάσεων στην Ευρώπη και με τις προτάσεις της σχετικά με πιθανές κατευθύνσεις για την αντιμετώπιση καίριων προβλημάτων στην υιοθέτηση και χρήση των δημόσιων ηλε-συμβάσεων στην ενιαία αγορά. Η Επιτροπή καλεί όλους τους ενδιαφερομένους να απαντήσουν στις ερωτήσεις αυτές. Η προθεσμία λήψης των απαντήσεων είναι η 31.01.2011 (ηλε-διεύθυνση: markt-consult-eproc@ec.europa.eu).

Οι υπηρεσίες της Επιτροπής θα αναλύσουν όλες τις απαντήσεις και το 2011 θα δημοσιεύσουν συγκεφαλαίωση των απόψεων.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι: Διατάξεις σχετικές με τις δημόσιες ηλε-συμβάσεις, που θεσπίστηκαν με τις οδηγίες του 2004 περί δημοσίων συμβάσεων (2004/17/EK¹³ και 2004/18/EK¹⁴)

Θέμα	Αναφορά	Περιγραφή
Ηλεκτρονικά μέσα επικοινωνίας	Άρθρο 1 παρ. 12 και 13 της 2004/18/EK και άρθρο 1 παρ. 11 και 12 της 2004/17/EK	Διευκρινίζεται ότι η γραπτή επικοινωνία περιλαμβάνει ηλεκτρονικά μέσα, δηλ. «μέσο που χρησιμοποιεί ηλεκτρονικό εξοπλισμό επεξεργασίας (συμπεριλαμβανομένης της ψηφιακής συμπίεσης) και αποθήκευσης δεδομένων, τα οποία εκτέμπονται, διακινούνται ή παραλαμβάνονται με ενσύρματη μετάδοση, με ραδιοκύματα, με οπτικά μέσα ή με άλλα ηλεκτρομαγνητικά μέσα».
Ηλ-υπογραφές	Άρθρο 42 παρ. 5 στοιχείο β) της 2004/18/EK, και άρθρο 48 παρ. 5 στοιχείο β) της 2004/17/EK	Τα κράτη μέλη μπορούν, τηρώντας το άρθρο 5 της οδηγίας 1999/93/EK, να απαιτούν οι ηλεκτρονικές προσφορές να συνοδεύονται από προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή σύμφωνα με την παράγραφο 1 του ανωτέρω άρθρου (προηγμένες ηλεκτρονικές υπογραφές που βασίζονται σε αναγνωρισμένο πιστοποιητικό).
Δυναμικό σύστημα αγορών(DPS)	Άρθρο 1 παρ. 6 της 2004/18/EK και άρθρο 1 παρ. 5 της 2004/17/EK	Το DPS ορίζεται ως εξολοκλήρου ηλεκτρονική διαδικασία για αγορές τρέχουσας χρήσης, περιορισμένη χρονικά και ανοικτή καθόλη τη διάρκειά της σε κάθε οικονομικό φορέα που πληροί τα κριτήρια επιλογής και έχει υποβάλει ενδεικτική προσφορά.
Ηλε-πλειστηριασμοί	Άρθρο 1 παρ. 7 της 2004/18/EK και άρθρο 1 παρ. 6 της 2004/17/EK	Ορίζεται ως «επαναληπτική διαδικασία που βασίζεται σε έναν ηλεκτρονικό μηχανισμό παρουσίασης νέων, μειωμένων τιμών ή/και νέων αξιών όσον αφορά ορισμένα στοιχεία των προσφορών», η οποία διεξάγεται έπειτα από αξιολόγηση των προσφορών, με αντίκτυπο στην ταξινόμησή τους.
Ηλε-κατάλογοι	Αιτ. σκέψη 12 της 2004/18/EK και αιτ. σκέψη 20 της 2004/17/EK	Ορίζεται ως εργαλείο για τη διευκόλυνση των δημοσίων συμβάσεων, ειδικότερα ως τρόπος συμμετοχής σε δημόσιες συμβάσεις δυνάμει συμφωνιών-πλαισίων ή όταν εφαρμόζεται DPS.
Ηλε-προκηρύξεις	Άρθρο 36 παρ. 2, 3 και 6 της 2004/18/EK και άρθρο 44 παρ. 2 και 3 της 2004/17/EK	Η προκήρυξη πρέπει να γίνεται με τυποποιημένα έντυπα, αλλά όχι κατ' ανάγκη με χρήση ηλεκτρονικών μέσων. Σε περίπτωση όμως επισπευσμένης διαδικασίας, οι προκηρύξεις πρέπει να αποστέλλονται με τηλεομοιοτυπία ή με ηλεκτρονικά μέσα. Η ηλε-προκήρυξη επιτρέπει συντομευμένη δημοσίευση και αυξάνει τη μέγιστη επιτρεπόμενη έκταση των προκηρύξεων.

¹³ Οδηγία 2004/17/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 31ης Μαρτίου 2004, περί συντονισμού των διαδικασιών σύναψης συμβάσεων στους τομείς του ύδατος, της ενέργειας, των μεταφορών και των ταχυδρομικών υπηρεσιών, βλ. <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:32004L0017:EN:NOT>

¹⁴ Οδηγία 2004/18/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 31ης Μαρτίου 2004, περί συντονισμού των διαδικασιών σύναψης δημοσίων συμβάσεων έργων, προμηθειών και υπηρεσιών, βλ. <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:32004L0018:EN:NOT>

Θέμα	Αναφορά	Περιγραφή
Προφίλ αγοραστών	Παράρτημα VIII σημείο 2 στοιχείο β) της 2004/18/EK και παράρτημα XX σημείο 2 στοιχείο β) της 2004/17/EK	Ορίζεται ως συλλογή δεδομένων σχετικά με τις δραστηριότητες σύναψης δημόσιων συμβάσεων μιας αναθέτουσας αρχής, η οποία μπορεί να περιλαμβάνει προκαταρκτικές προκηρύξεις, καθώς και χρήσιμες γενικές πληροφορίες, όπως έναν αρμόδιο επικοινωνίας.
Ηλεκτρονική πρόσβαση σε έγγραφα	Άρθρο 38 παρ. 6 της 2004/18/EK (αντίστοιχη διάταξη: άρθρο 45 παρ. 6 της 2004/17/EK)	Οι προθεσμίες παραλαβής των προσφορών μπορούν να συντομεύονται κατά πέντε ημέρες υπό την προϋπόθεση ότι η αρχή / ο φορέας ανάθεσης παρέχει ελεύθερη και πλήρη απευθείας πρόσβαση με ηλεκτρονικά μέσα στη συγγραφή υποχρεώσεων και σε όλα τα συμπληρωματικά έγγραφα. Στο κείμενο της προκήρυξης πρέπει να προσδιορίζεται η διαδικτυακή διεύθυνση στην οποία διατίθεται η εν λόγω τεκμηρίωση.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ: Κατάσταση των μέτρων του σχεδίου δράσης

Στόχος Ι: Εξασφάλιση μιας λειτουργικής εσωτερικής αγοράς ηλεκτρονικών δημόσιων συμβάσεων	
<i>Ορθή και έγκαιρη εφαρμογή του νομοθετικού πλαισίου</i>	
Η Επιτροπή θα εκδώσει ερμηνευτικό έγγραφο σχετικά με τους νέους κανόνες για τις ηλεκτρονικές δημόσιες συμβάσεις.	ολοκληρώθηκε
Η Επιτροπή θα διαθέσει επιγραμματικά βοηθούς κατάρτισης που θα επιτρέψουν σε αναθέτουσες αρχές και οικονομικούς φορείς να εξοικειωθούν με τις νέες διατάξεις και τα εργαλεία δημόσιων ηλε-συμβάσεων	ολοκληρώθηκε
Η Επιτροπή θα παράσχει στα κράτη μέλη την κατάλληλη αρωγή για τη μεταφορά των νέων νομοθετικών διατάξεων	ολοκληρώθηκε
<i>Ολοκλήρωση του νομοθετικού πλαισίου με τα κατάλληλα βασικά εργαλεία</i>	
Η Επιτροπή θα εγκρίνει νέα υποδείγματα εντύπων για προκηρύξεις συμβάσεων λαμβάνοντας υπόψη τις νέες διαδικασίες και τη χρήση ηλεκτρονικών μέσων επικοινωνίας	ολοκληρώθηκε
Η Επιτροπή θα υποβάλει προτάσεις αναθεώρησης του κοινού λεξιλογίου για τις δημόσιες συμβάσεις (CPV)	ολοκληρώθηκε
Η Επιτροπή θα παρουσιάσει σχέδιο για ένα πλήρως ηλεκτρονικό σύστημα συλλογής και δημοσίευσης των προκηρύξεων δημοσίων συμβάσεων στο καθημερινό ηλεκτρονικό δελτίο υποβολής προσφορών (TED)	ολοκληρώθηκε
Τα κράτη μέλη θα υλοποιήσουν πλήρως ηλεκτρονικά συστήματα εθνικής κλίμακας, συμπεριλαμβανομένων των κατάλληλων εργαλείων αυτοματοποιημένης συλλογής και δημοσίευσης στο TED	σε εξέλιξη
<i>Εξάλειψη / πρόληψη εμποδίων για την ηλεκτρονική διεξαγωγή των διαδικασιών δημοσίων συμβάσεων</i>	
Τα κράτη μέλη και η Επιτροπή δοκιμάζουν, εξειδικεύουν και επικυρώνουν τα αποτελέσματα του προγράμματος IDA (ανταλλαγής δεδομένων μεταξύ δημοσίων διοικήσεων) σχετικά με τις κοινές λειτουργικές προδιαγραφές για τα συστήματα δημόσιων ηλε-συμβάσεων	ολοκληρώθηκε
Τα κράτη μέλη θα επανεξετάσουν κατά πόσον όλα τα επιχειρησιακά συστήματα δημόσιων ηλε-συμβάσεων έχουν προσαρμοστεί στις απαιτήσεις των οδηγιών	σε εξέλιξη
Τα κράτη μέλη συγκροτούν εθνικούς μηχανισμούς διαπίστευσης για την επαλήθευση της συμμόρφωσης των συστημάτων ηλεκτρονικής υποβολής προσφορών με το νομοθετικό πλαίσιο	σε εξέλιξη
Τα κράτη μέλη και η Επιτροπή εξετάζουν, μέσω μιας μελέτης σκοπιμότητας, το ενδεχόμενο θέσπισης ευρωπαϊκού μηχανισμού επαλήθευσης της συμμόρφωσης	ολοκληρώθηκε

Η Επιτροπή προτείνει την ανάληψη δράσης στο πλαίσιο του προγράμματος IDABC (διαλειτουργική παροχή πανευρωπαϊκών υπηρεσιών ηλε-διακυβέρνησης σε δημόσιες διοικήσεις, επιχειρήσεις και πολίτες) ώστε να βοηθήσει τα κράτη μέλη να συντονίσουν την εφαρμογή της χρήσης προηγμένης ηλ-υπογραφής για την επίλυση των προβλημάτων διαλειτουργικότητας, έτη 2005-2009	ολοκληρώθηκε
Εφόσον απαιτείται από την εθνική νομοθεσία, τα κράτη μέλη εφαρμόζουν διαλειτουργικές αναγνωρισμένες ηλ-υπογραφές	σε εξέλιξη
<i>Εντοπισμός και επίλυση προβλημάτων διαλειτουργικότητας με την πάροδο του χρόνου</i>	
Το CEN / ISSS (Ευρωπαϊκό κέντρο τυποποίησης / Εργαστήριο συστημάτων τυποποίησης στην Κοινωνία της Πληροφορίας) ολοκληρώνει την ανάλυση ελλείψεων σχετικά με τις ανάγκες διαλειτουργικότητας για αποτελεσματικές δημόσιες ηλε-συμβάσεις	ολοκληρώθηκε
Η Επιτροπή προτείνει τη συνέχιση των δραστηριοτήτων για τις δημόσιες ηλε-συμβάσεις στο πλαίσιο του προγράμματος IDABC για την ανταλλαγή και εξέταση θεμάτων διαλειτουργικότητας και την παρακολούθηση των εξελίξεων στα κράτη μέλη	ολοκληρώθηκε (συνέχιση εργασιών από IDABC/ISA)
Η Επιτροπή και τα κράτη μέλη προωθούν δραστηριότητες τυποποίησης σε ευρωπαϊκό επίπεδο και συνδέονται με διεθνείς οργανισμούς τυποποίησης	σε εξέλιξη
Στόχος II: Επίτευξη μεγαλύτερης αποτελεσματικότητας στις δημόσιες συμβάσεις, βελτίωση της διακυβέρνησης και της ανταγωνιστικότητας	
<i>Αύξηση της αποτελεσματικότητας των δημόσιων συμβάσεων και βελτίωση της διακυβέρνησης</i>	
Τα κράτη μέλη θα θεσπίσουν εθνικά σχέδια για την εισαγωγή των δημόσιων ηλε-συμβάσεων με καθορισμό μετρήσιμων στόχων επιδόσεων, συνεκτιμώντας τις συγκεκριμένες ανάγκες σε εθνικό επίπεδο	μερική ολοκλήρωση
Τα κράτη μέλη θα ενθαρρύνουν την κατάρτιση παρόμοιων σχεδίων από μεμονωμένους εθνικούς αγοραστές και θα συντονίσουν και παρακολουθήσουν την εφαρμογή τους	μερική ολοκλήρωση
Η Επιτροπή θα συνεχίσει να παρακολουθεί τις εργασίες του CEN / ISSS για τα ηλε-τιμολόγια και θα προτείνει τη συνέχιση των δραστηριοτήτων XML που είχαν αναληφθεί την περίοδο 2003-2004 για τα ηλε-τιμολόγια και τις ηλε-παραγγελίες στο πλαίσιο του IDABC	σε εξέλιξη
Τα κράτη μέλη θα θεσπίσουν αποτελεσματικά ηλεκτρονικά συστήματα για συλλογή και επεξεργασία στατιστικών δεδομένων περί δημοσίων συμβάσεων	μερική ολοκλήρωση
<i>Αύξηση της ανταγωνιστικότητας των αγορών δημοσίων συμβάσεων σε όλη την ΕΕ</i>	
Η Επιτροπή θα εξετάσει το ενδεχόμενο να προτείνει υπηρεσίες για ηλεκτρονική παροχή επιχειρηματικών πληροφοριών και πιστοποιητικών σε δημόσιες συμβάσεις, προς υλοποίηση στο πλαίσιο του προγράμματος IDABC	ολοκληρώθηκε
Τα κράτη μέλη και η Επιτροπή συμφωνούν σε κοινό σύνολο συχνά απαιτούμενων ηλεκτρονικών πιστοποιητικών προς χρήση σε δημόσιες ηλε-συμβάσεις	σε εξέλιξη

Η Επιτροπή προτείνει την εκπόνηση μελέτης για τους ηλε-καταλόγους (στο DPS και σε ηλεκτρονικές συμφωνίες-πλαίσια) με βάση εργασίες του CEN / ISSS στο πλαίσιο του προγράμματος IDABC	ολοκληρώθηκε
Το δίκτυο δημοσίων συμβάσεων θα οργανώσει συγκριτική αξιολόγηση για τη διαφάνεια, τον λογιστικό έλεγχο και την ιχνηλασιμότητα των συστημάτων δημοσίων ηλε-συμβάσεων	καθυστερεί
Το δίκτυο δημοσίων συμβάσεων θα διοργανώσει ημερίδες εργασίας για την προώθηση ανταλλαγών σχετικά με την τυποποίηση των εγγράφων υποβολής προσφορών	καθυστερεί
Τα κράτη μέλη θα δρομολογήσουν και θα υποστηρίξουν ειδικές εκστρατείες ευαισθητοποίησης και προγράμματα κατάρτισης για τις ΜΜΕ, σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο	σε εξέλιξη
Στόχος III: Εργασίες για τη δημιουργία διεθνούς πλαισίου για τις ηλεκτρονικές δημόσιες συμβάσεις	
Η Επιτροπή θα συνεχίσει τις διαπραγματεύσεις για την αναθεώρηση της συμφωνίας για τις δημόσιες συμβάσεις (ΣΔΣ)	σε εξέλιξη
Η Επιτροπή θα αναλάβει πρωτοβουλίες στο πλαίσιο της ΣΔΣ για πρόοδο προς τη χρήση ενιαίας και κοινής ονοματολογίας για την ταξινόμηση των αγαθών και υπηρεσιών που αποτελούν το αντικείμενο δημοσίων συμβάσεων	σε εξέλιξη
Η Επιτροπή θα προωθήσει τις δραστηριότητες των διεθνών οργανισμών και φόρουμ τυποποίησης και θα συνδεθεί με αυτούς για να αποφευχθεί η εμφάνιση φραγμών διαλειτουργικότητας σε διεθνές επίπεδο	σε εξέλιξη
Η Επιτροπή θα συνεργαστεί με δίκτυο πολυμερών τραπεζών ανάπτυξης (MDB) με σκοπό το συντονισμό της τεχνικής βοήθειας προς τρίτες χώρες, για την υποστήριξη της αναδιοργάνωσης και μηχανοργάνωσης των οικείων συστημάτων δημοσίων συμβάσεων	σε εξέλιξη
Η Επιτροπή θα εξετάσει κάθε αναγκαία προσαρμογή καθώς και τη σκοπιμότητα των δημοσίων ηλε-συμβάσεων στο πλαίσιο των μηχανισμών εξωτερικής βοήθειας της ΕΕ	σε εξέλιξη